

Vadászok és fegyverkedvelők lapja

10

magasles

Független Információs Havi Lap

2004. július – II. évfolyam 7. szám

- **Vadásznapló**
- **A kicsi is jó**
- **Cserkész-
karabélyok**
- **Fogoly-
kilátástalanság**
- **Egy évszázad
Zeiss**
- **Erdélyi
medvedublé**
- **Fegyver-
karbantartás**



253 Ft



STIHL BT 45 benzinmotoros fűrőgép

Az új STIHL BT 45 benzinmotoros fűrőgép alkalmas fa- és talajfűrésze.

Erső benzinmotorjával akár 25 mm átmérőjű fa fűrőszárat is meghajthat és alkalmas ültető funkcióra is a megfelelő fűrőszárral. A benzinmotor függetlenné teszi a fűrészt az áramellátástól.

Felhasználói körébe elsősorban az ácsok, építésszaktalások tartoznak. **Jó szolgálatot tesz a gép erdei menedékházak, magaslesek építésénél,** valamint közüzemi munkáknál, mint például a parkokban padok építésénél, játszóterek kialakításánál és karbantartásánál.

Főbb műszaki adatok:
Motor: 27,2 cm³/0,75 kW
Súly: 4,8 kg
Fűrőszárok:
 • fáfűrők (ø mm): 13, 19, 22, 25
 • ültetőgödör-fűrők (ø °): 3, 4, 5

Válassza a minőséget!
 Garantált szerviz és alkatrészellátás.

A STIHL termékek megvásárolhatók az ország 267 STIHL szakkereskedésében és szaküzletében.

Erről olvashat



Háttér / Szerszámmester – Leatherman 4

A kicsi is jó – Swarovski 8x32 WB és 10x32 WB 5

Egy évszázad – Zeiss 6

Afrika-vadász – Sauer 202. 7

La Belle Hélène – gravírozott Blaser 7

Kovács László: A vadásznapló 30



Erdőn, mezőn / Márok Tamás: Fogolykilátástalanság 8

Csupán egy szappanbuborék? 35

Puska nélkül / Dr. Czerny Róbert: Szarkák a solymászesztyűn 12



Vadászmozaik 13, 19, 31, 38

Gemenci vérebes tábor másodsor 13

Lőpor / Kovács László: A hónap puskája: A praktikum jegyében 14



A hónap töltenye: A közepszer dicsérete 16

Cserkészkarabélyok 18

Csepány Gábor: Fegyverkarbantartás 20

Múltidéző / Wagner István: Régebbi és újabb vadászpuskák árai 22

Csaholó / Márok Tamás: A kis műnszterlandi 24



Trófea / Dr. Hangay György: Preparátorokról és preparátumokról..... 26

Kuriózum / Halmágyi takács István: Erdélyi medvedublé 28

Dr. Vojnits András: Teleki Sámuel vadásznaplójából / Halálos, víg torna ... 32



Naptár / Július 36

Vadászpiac 39

Börze 48



Kedvezménykuponok 48

Terjesztő partnereink 49

Előzetes / Augusztusi számunkból..... 50

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Armes Lebrun 29	H & B Vadászati Kis- és Nagykereskedés 11	Síryus 48
Artwork Photo 9	Karkus-Meister 35	Sólyom Fegyverjavító 35
Benkovics Autócentrum 35	Kiss & Kolláth 19	Sólyom Vadászbolt 48
Cont-Eco Kft. 13	Lőrincz és Fia Kft. 48	Stihl Magyarország 2
Diana Szakképző Iskola ... 37	Mobilker 48	Super 8 Reating Kft. 37
Erva Kft. 52	Modulex 37	Szerdahelyi Kft. 31
Fenyvesi Zoltán 35	Nike Fiocchi 51	Tengerdi Kft. 35
Hanyi Vadászbolt 48	Rothbart Kft. 48, 49	Trezor Rt. 48
Hegyaljai Kft. 15	SEFAG Rt. 29	Várerdei Kft. 48, 51
Hungaro Arms 51		Weidmann Kft. 37

Szerszám- mester – Leatherman

Kétféle vadász létezik. Az egyik zsebében már ott lapul valamilyen többfunkciós szerszám – pl. egy svájci bicska vagy egy Leatherman. A másik pedig hamarosan keresni fogja az üzletekben.

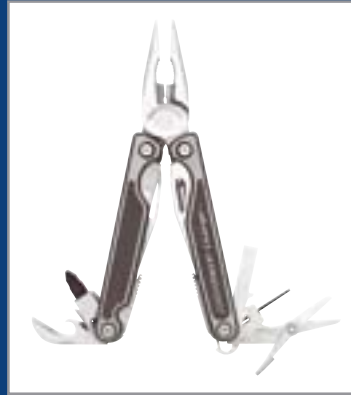
A Leatherman 2004-ben sem hagyja, hogy „üres zsebbel” vágjunk neki a vadászatoknak, a mindennapoknak. Hat új modellt mutatott be nemrégiben, amelyek az év folyamán kerülnek piacra. Nyáron jelenik meg a Charge Ti és a Charge XTi. Ősszel kerülnek a polcokra a Wave, a Fuse, a Blast és a belépő szintet jelentő Kick modellek.

Természetesen a polcok addig sem maradnak üresen, az aktuális modellek mindig megtalálhatók.



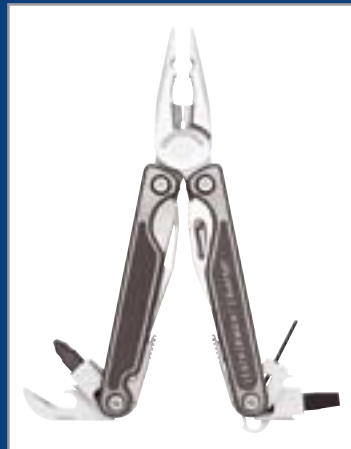
Charge Ti

- titánmarkolat
- tűhegyű és hagyományos csípőfogó
- egyszerű és vastagdrót-vágó,
- 154 cm acél késpenge,
- csontfűrész, fűrészélű kés, olló, fa-, fémreszelő, gyémántbevonatú reszelő, kis- és nagyméretű Bit-fej fogadó, nagy csavarhúzó, vonalzó (19 cm), konzerv- és sörnyítő, drótcsupaszoló.
- méretei: kb. 10 cm és kb. 240 gramm



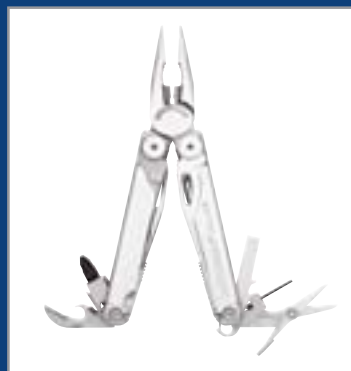
Charge XTi

- titánmarkolat
- tűhegyű és hagyományos csípőfogó hajlítós résszel
- egyszerű és vastagdrót-vágó
- 154 cm acél késpenge
- vágókampó, csontfűrész, fűrészélű kés, fa-, fémreszelő, gyémántbevonatú reszelő, két nagyméretű és egy kisméretű Bit-fej fogadó, 9 kétfejű Bit-fej, vonalzó (19 cm), konzerv- és sörnyítő, drótcsupaszoló.
- méretei: kb. 10 cm és kb. 235 gramm



Wave

- 100%-ban rozsdamentes acél
- tűhegyű és hagyományos csípőfogó
- egyszerű és vastagdrót-vágó
- késpenge
- fűrészélű kés, csontfűrész, olló, fa-, fémreszelő, gyémántbevonatú reszelő, nagy- és kisméretű Bit-fej fogadó, 2 kétfejű Bit-fej, nagy csavarhúzó, vonalzó (19 cm), konzerv- és sörnyítő, drótcsupaszoló.
- méretei: kb. 10 cm és kb. 240 gramm

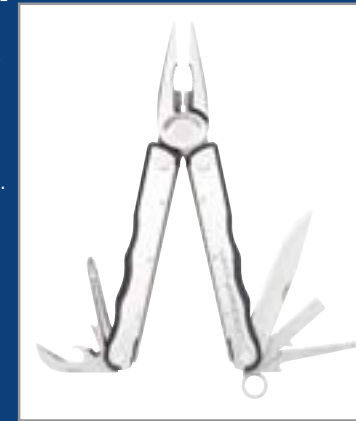


Kick

- Zytel bevonatú markolat
- tűhegyű és hagyományos csípőfogó

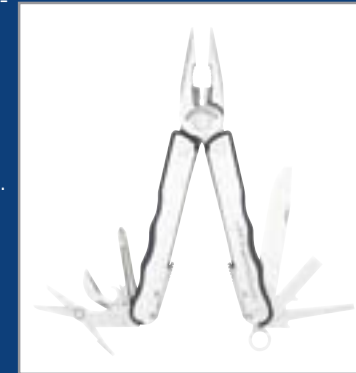
pőfogó

- egyszerű és vastagdrót-vágó, késpenge, kis és nagy csavarhúzó, csillagcsavarhúzó, vonalzó (19 cm), konzerv- és sörnyítő, drótcsupaszoló
- mérete kb. 10 cm és kb. 150 gramm



Fuse

- Zytel bevonatú markolat
- tűhegyű és hagyományos csípőfogó
- egyszerű és vastagdrót-vágó, késpenge, olló, kis és nagy csavarhúzó, csillagcsavarhúzó, vonalzó (19 cm), konzerv- és sörnyítő, drótcsupaszoló
- mérete kb. 10 cm és kb. 170 gramm



Blast

- Zytel bevonatú markolat
- tűhegyű és hagyományos csípőfogó
- egyszerű és vastagdrót-vágó,
- késpenge, csontfűrész, fa-, fémreszelő, olló, kis és nagy csavarhúzó, csillagcsavarhúzó, kisméretű Bit-fej fogadó, csillag és egyenes szemüveg csavarhúzó Bit, vonalzó (19 cm), konzerv- és sörnyítő, drótcsupaszoló
- mérete kb. 10 cm és kb. 195 gramm



A kicsi is jó

Swarovski 8x32 WB és 10x32 WB

Vajon a kisebb méretű távcsőnek rosszabb az optikai képessége is? Az idő változik!

Az új Swarovski 10x32-es távcső mindössze 610 g, így akár hosszú időn keresztül is cipelhetjük. A felhasználóbarát kompakt kivitel biztosíthat bennünket arról, hogy nemcsak a kézben fekszik kiválóan, de bármelyik zsebünkben elfér. Ugyanakkor ez a binokulár is a jól



ismert EL szériás ergonomiai kivitelben készült.

Persze egy távcsőnél az optika is fontos. Az új EL 32 lencsebevonatai biztosítják a helyes színviszszaadást, a kontrasztos és fényes képet.

Az EL 32 távcsövek közelpontja mindössze 2 méter, így ideális közeli témák megfigyelésére is.



 **LEATHERMAN**
Now you're ready.™



Egy évszázad – Zeiss

- **Diatal ZM/Z
6x42 T***

Könnyű fegyvertávcső billenő csövekhez, könnyű ismétlőkőhöz, illetve hegyi vadászatokhoz.

- **Diatal ZM/Z
8x56 T***

A klasszikus, könnyű modell a korai óráktól a késői fényekig.

- **Diavari ZM/Z
1,1-4x24 T***

Kiterjesztett nagyítási tartományának köszönhetően 13%-kal nagyobb a látómezeje, mint elődjének.

- **Diavari ZM/Z
1,5-6x42 T***

A klasszikus modell változtatható nagyítással és elődjénél 25%-kal nagyobb látómezővel.

- **Diavari ZM/Z
2,5-10x50 T***

Kompakt kivitele és univerzális nagyítási tartománya, kiváló fényereje teszi alkalmassá, hogy bármely helyzetben a legjobb választás legyen.

- **Diavari ZM/Z
3-12x56 T***

A topmodell a ZM/Z sorozatban. Kimagasló fényereje és variálható nagyítása, valamint elődjénél kb. 20%-kal nagyobb látómezeje teszi kiemelkedővé.

Pont egy évszázaddal ezelőtt jelent meg a Zeiss első fegyvertávcsőve. A kétszeres nagyítású, mindössze 20 mm-es objektívátmérővel rendelkező távcső 400 g-os volt. Ugyanakkor dioptriaállítási lehetőséggel is bírt. Azóta sok idő eltelt, és a Zeiss ma már a legjobb márkák egyikének mondhatja magát. Kínálata is szélesedett és a kor igényeihez alakult. Nemrégiben a Zeiss hat új fegyvertávcsövet mutatott be. A típusok tervezésénél az elsődleges szempont a minőség és az attraktív ár volt.

Fegyvertávcsőmodell	6x42	8x56	1.1-4x24	1.5-6x42	2.5-10x50	3-12x56
Nagyítás	6	8	1.1-4	1.5-6	2.5-10	3-12
Objektívátmérő (mm)	42	56	16-24	22.5-42	37.2-50	43.8-56
Kilépő pupilla (mm)	7	7	14.6-6	15-7	14.9-5	14.6-4.7
Szem biztonsági távolság (mm)	80	80	80	80	80	80
Dioptrikompenzáció	+2/-4	+2/-4	+2/-4	+2/-4	+2/-4	+2/-4
Transzmisszió (%)	>90	>90	>90	>90	>90	>90
Szürkületi érték	15.9	21.2	3.11-9.8	4.2-15.9	7.1-22.4	8.5-25.9
Látómező 100 m (m)	7	5,2	34-10	22-6,7	13-4	11-3.4
1 kattanas 100 m =	1 cm	1 cm	1 cm	1 cm	1 cm	1 cm
Objektívüveg átmérője (mm)	48	62	30	48	56	62
Szemlencseátmérő (mm)	41	41	41	41	41	41
Hossz (mm)	322	352	296	326	325	350
Tömeg sínrel (g)	440	520	445	500	530	580
megvilágítással (g)	-	-	-	-	545	595
Tömeg sín nélkül (g)	420	495	420	480	510	560
megvilágítással (g)	-	-	-	-	525	575



Afrika-vadász – Sauer 202

Az elmúlt évben a Sauer 202 Take Down volt az elsősorú innováció a golyós fegyverek piacán. A Sauer most bemutatja az S 202 Take Down Hatari fegyvert, amely afrikai vadászatokra lett kifejlesztve. A „hatari” szó szuahéli nyelven azt jelenti „veszély”. A Hatari típussal a nagyméretű vadakra vadászók táborát szeretné a Sauer elkápráztatni.

A fegyver minden fémrésze matt, így csillogásmentes. A tár cseréje gyors, kezelése professzionális és praktikus.



La Belle Hélène – gravírozott Blaser

A királyi dinasztiák fenséges hagyományainak megőrzése okán a híres Mueller Murgenthal tervezett és készített egy Blaser tolózáras R93 golyós fegyvert, amely a művészet és az anyagi javak jegyében

lénából látható egy jelenet, ugyanakkor az arany- és ezüstberakások még inkább kuriózzummá varázsolják a fegyvert. Nem átlagos fegyver, és valószínűleg az árát sem születt. A fegyver gravírozásán Offenbach operájából, a Szép He-



Fogykilátástalanság

Márok Tamás



(Forrás: Csaba felvétele)

Ha jól emlékszem, két éve láttam utoljára foglyot.

Ha jó 40 éve valaki azt állította volna, hogy a magyar fogolyállomány a kihálás szélére kerül, azt minden bizonnyal kikacagják. Nem is csoda, hiszen 1962-ben például csaknem 1,2 millió foglyot becsültek Magyarországon, a teríték pedig 135 ezer volt. Azóta azonban lassan, ám föltartóztathatatlanul apad az állomány.

A fogoly becsült állománya és terítéke

	becsült állomány	teríték
1962	1 193 200	135 106
1968	498 302	26 846
1974	857 853	76 839
1979	250 848	3 279
1980	174 380	240
1986	74 224	653
1990	50 516	4 045
1996	103 419	2 203
2001	52 028	1 425

Azért ezeket az éveket választottam, mert ezek mutatják a tendenciaszerű változásokat. A 70-es évek elején volt egy átmeneti növekedés, de azt aztán még meredekebb zuhanás követte. 1979-ben a fogoly vadászata lényegében leállították, a radiká-

lis korlátozás értelmében csak ott lehet rá vadászni, ahol mesterséges kibocsátás történik, s csak a kimerített mennyiség 30%-a vadászható vissza. (Ez az arány régebben 50% volt.) Ennek az eredménye az 1980-as radikális terítékcsökkenés. A gazdálkodás utána követte a szabályozást, növekedett a kibocsátás, és 1987-től évente 2-4000 fogoly került terítékre, igaz, az utóbbi években még ennél is kevesebb.

Szomorú bizonyíték

A fogoly sorsa szomorú bizonyítéka annak, hogy a teljes vadászati kímélet édeskevése az állomány regenerálódásához. Egy fajt szabályszerű vadászattal nem lehet kiirtani. Az ilyen drámai változásokat mindig a környezeti feltételek radikális megváltozása okozza. A fogoly esetében melyek is ezek a változások?

Elég sokszor leírták már, hogy a két világháború közötti időszak a magyar apróvad, az 1945 utáni periódus pedig a nagyvad virágkora. A múlt század második felében kialakuló nagyüzemi mezőgazdaság az egyre nagyobb gépesítéssel, az erős vegyszerhasználattal, a kisebb parcellák „összevonásával”, a változatos növényi kultúrák egyneműsödésével nem kedvezett az apróvadnak. A fogoly – csakúgy mint a fácán és a mezei nyúl – a parcellák szegélyein él. Ott talál búvóhelyet, ott keresi eleségét, oda fészkel. Egy 2-300 hektáros kukorica- vagy napraforgótábla a vad

szempontjából olyan, mint az erdő. Az apróvad (és ebből a szempontból idetartozik az őz is) nem megy be a közepébe, a széleit viszont szívesen használja. Ilyen „szél” azonban a nagyobb táblaméret miatt sokkal kevesebb akad. A gímszarvas és a vaddisznó ellenben júliustól októberig ki se jön a nagy monokultúrából, hisz ott mindent megtalál, amire szüksége van: a táplálékot, a búvóhelyet és a nyugalmat, sőt legtöbbször még a vizet is. Ez jobb is, mint az igazi erdő, hisz a 2 méteres kukoricába még gombázó, turista vagy erdész se teszi be a lábát.

A fogoly egyik végzete tehát a nagy tábla. A másik az erős vegyszerezés. Egy 1956-os csehszlovákiai vizsgálat szerint a fogoly táplálékának tavasszal 13, nyáron 51 százaléka állati eredetű. A növények közül elsősorban a gyommagvakat kedveli, az állati táplálék rovarokból és rovarlárvákból áll. Nem véletlenül nevezte 1943-as könyvében FRIEDRICH, azaz BERTÓTI ISTVÁN „a mezőgazdaság leghasznosabb vadjának”. Ma hasznos és káros fajokról másként vélekedünk, ám épp a korszerű, természetközeli gazdálkodási formában lehetne a fogoly a mezőgazda egyik legjobb segítőtársa. DR. NAGY EMIL, a gödöllői egyetem professzora *A fácán és a fogoly intenzív tenyésztése* című 1971-es könyvében közli, hogy a fogolycsibék életük első 60 napjában többségben apró rovarokat esznek, az első 5 napban pedig kizárólag állati eredetű táplálékot vesznek magukhoz. Ha idáig eljutottunk, akkor nyilvánvalóvá válik az állománycsökkenés fő oka: a fogoly alapvető létfeltételei radikálisan romlottak.

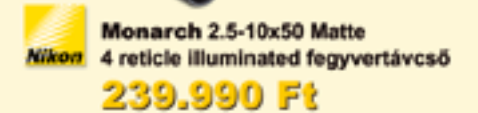
Ehhez azonban hozzá kell még venni néhány dolgot. Elsősorban azt, hogy a 70-es évek végétől a ragadozó madarak közül egyre több fajtát nyilvánítottak védetté, majd védett lett a nyuszt, a menyét és a molnárgeréy is. Betiltották a kártevőknek mérgezett tojásokkal való gyérítését. A magyar „orvmadárfauna” szempontjából ez az intézkedéssor valóságos diadalút, a fogoly szempontjából katasztrófa. A fogoly ugyanis monogám, helyhez kötött madár, a csibéket a tyúk és a kakas együtt nevelgeti. S ha egy ilyen kis családra rátalál valamelyik ragadozó, akkor képes odajárni addig, amíg el nem pusztítja az összeset.

A fogoly a fácánnal ellentétben nem gallyaz föl éjszakára, a földön alszik. Ezért érzékenyebb a rókaállomány növekedésére is. Márpedig a róka terítéke és vélhetően ezzel együtt állománya 1970 és 2002 között a duplájára emelkedett. Ösztönüktől vezérelve a foglyok nem testvéreik közül, hanem egy másik csapatból szoktak párt választani. Ha azonban ez a másik csapat 10-15 km-re van, a párválasztás és a szaporodás meghiúsul.

A magyar fogolyállomány 1980 óta lényegében



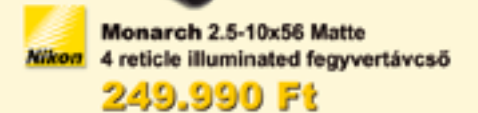
Monarch 2.5-10x50 Matte
4 reticle fegyvertávcső
189.990 Ft



Monarch 2.5-10x50 Matte
4 reticle illuminated fegyvertávcső
239.990 Ft



Monarch 2.5-10x56 Matte
4 reticle fegyvertávcső
199.990 Ft



Monarch 2.5-10x56 Matte
4 reticle illuminated fegyvertávcső
249.990 Ft



Spotting Scope 80
egyenes betekintésű váz
128.250 Ft



Spotting Scope 80A
ferde betekintésű váz
128.250 Ft



Sportstar III 8X25DCF
Metallic Black
21.850 Ft



Action VI 12x50 CF
45.125 Ft

Az árváltoztatás jogát fenntartjuk.
Egyidejűleg csak egy akció vehető igénybe!

teljes védelmet élvez, évente rendszeresen jelentős mennyiségű foglyot bocsátanak ki, a populáció mégsem növekszik, jelenleg ötvenezerre becsülik.

Pedig a múlt század elején még százezerszám exportáltak foglyot. Az Egyesült Államokban és Kanada bizonyos részein a szürke foglyot ma is magyar fogolynak hívják.

Persze ez a faj mindig sérülékenyebb volt, mint a fácán. Kemény teleken a hosszan tartó, vastag hótakaró miatt tömegesen pusztult a fogoly. Ilyenkor különösen fontos volt neki az állandó etetés. Bevett gyakorlat volt a téli kamrázás is. Az őszi vadászaton hálóval befogtak egy csomó foglyot. Istállóban, melegben, jó takarmányozással kiteleltették őket, hogy hóolvadás után szabadon engedve jó erőben vághassanak neki a fészekrakásnak.

A rendszerváltás után

Pedig 15 éve sokan újabb aranykorban reménykedtek. 1990 után ugyanis ismét erőteljesen átalakult a magyar mezőgazdaság. Csökkent a táblaméret, változatosabbak lettek a termesztett növények, valamelyest csökkent a vegyszerhasználat is. Sokan arra számítottak, hogy az apróvad létszáma jelentősen megnövekszik. Ez mégsem következett be. Nem, mert a vegyszerfőhasználás azért jelentős maradt, a művelést szinte kizárólag gépekkel, s nem kézi munkával végzik, mint régen. Főleg a lucerna tavaszi kaszálásakor igen sok fészekalj és kisnyúl pusztul el. Ráadásul az új gazdák földcsékjüket minden négyzetcentiméterét igyekeznek kifacsarni, fölszántják a gázos árokpartokat, táblaszegélyeket, néha az útpadkát



(Kovács Zsolt felvétele)

is, vagyis tönkreteszik az apróvad számára legértékesebb élőhelyeket. A ragadozó madarak továbbra is védettek, a rókaállomány – többek között a veszteség elleni immunizáció következtében – jelentősen megnövekedett. Ugyanakkor tilos a füstgyertyázás és a mérgezés. S bizony a jövő sem túl rózsásan fest. Az Alkotmánybíróság ítélete nyomán júliustól nem lehetjük le a kóbor kutyát és macskát, a tojásrabló szarkára, a szajkóra és a szürkevarjúra pedig vadászati idényt állapítottak meg, ami azt jelenti, hogy tavasszal tilalmasak. Persze humánusnak tűnik, hogy a szaporodási-fiókanevelési időszakban egy fajra nem vadászunk, de ezzel újabb csapást mértek a fogolyra, és tegyük hozzá: jó néhány védett madárra.

Fogolynevelés

A foglyot a fácánhoz hasonlóan viszonylag könnyen lehet mesterségesen szaporítani. A technológia valamivel bonyolultabb, de azért nem vérszesen nehéz és költséges. Az első lépés a tojások beszerzése. Elvileg két úton juthatunk hozzá: a vadon talált fészekből vagy saját tenyészállomány „tojtásával”. A szabadon élő állomány siralmas állapota miatt az első lehetőségről talán le is mondhatunk. Ha azonban valaki fogolyfészket talál kaszálás előtti lucernatáblán, vagy más olyan helyen, ahol elpusztulása valószínűsíthető, akkor mégis jobb, ha magához veszi a tojásokat és megpróbálja valahogy kikeltetni. Amikor még tömegesen alkalmazták ezt a módszert, a kisebb, 5-9 darabos fészkekből 1, 10 fölötti fészekaljból 2-3 darabot vettek el, hogy a kotlás folytatódjon.

A zárt téri tojtásnál a foglyokat a fácánal ellentétben párban kell tartani, hisz monogám madárról van szó. Nagyon fontos viszont, hogy télen a kakasokat és a tyúkokat külön, sőt hallótávolságon kívül tartsuk, mert a foglyok hang alapján párt választanak maguknak. Mi természetesen nem tudhatjuk, hogy a tyúkocská télen melyik lovaggal beszélte meg a frigyét, s ha nem vele házassítjuk, a párzás elmaradhat. A tojásokat a boxokban naponta össze kell szedni. Szederjei Ákos és Studinka László az

50-es években egy-egy szabadterületi fészkekben 16-27 tojást talált. Ha mindennap elszedjük a ketrecből a lerakott tojásokat, egy tyúktól egy tavaszi időszakban átlagosan 35-45 tojásra számíthatunk, de előfordulhat akár 60-70 darab is. Efféle teljesítmény a szabad természetben is előfordul, ha az első fészkek elpusztul és második, úgynevezett sarjűfészkek alakul ki.

A tojásokat keltetőgéppel vagy kotlóval lehet kikeltetni. Ahogy a fácánál, itt is előfordul, hogy a gépben melegített tojásokat a kelés előtti napokban csempézik be a kotló alá. A fogoly sokkal kisebb, mint a fácán, tojása is apróbb, ezért itt csak kistestű tyúkok jöhetnek szóba. A kelési idő 24 nap. A fogolycsibék az első napokban csak rovarokat esznek, mesterséges körülmények között hangyatojással szokták őket táplálni, a megfelelő mennyiségű rovar biztosítása nem egyszerű feladat. Később tápot és mageleiséget is kaphatnak.

A kotlós nevelésnek hasonlóak az előnyei, mint a fácánál. Itt is nehéz biztosítani a ragadozók elleni védelmet. A Csongrád megyei Földeákon lévő fogolytelepen például menyét végzett nagy pusztítást. Amint a kis foglyok tollasodni kezdenek, nagyobb területet igényelnek, mint a fácán, nehezebben viselik a nagy tömegben tartást.

A területre kiengedett foglyok gyakran nem félnek az embertől, csak a kutya előtt repülnek föl. A másik nagy problémát a ragadozók jelentik, amelyek előszeretettel dézsmálják a területen maradó foglyokat.

A soproni egyetem vadgazdálkodási tanszékének fogolyprogramját előző számunkban ismertettem vázlatosan. A modell sikeresen működik két mintaterületen. Ahhoz azonban, hogy ez a szép ősi magyar vadmadár ismét jelentős számban népesítse be ha-

Számok, tények, következmények

Perjési Győző keceli telepén évente több tízezer fácánt és kb. 10 ezer foglyot nevel föl. Tapasztalatai szerint a kutyát a fogoly sokkal jobban izgatja, mint a fácán, a vizsla elszántabban állja, valószínűleg intenzívebb, csábítóbb a szaga. Feltételezése szerint a vadon élő ragadozók is ugyanígy vonzódnak a fogolyhoz, szívesebben ejtik zsákmányul.

A nevelt fogoly ára a fácánéhoz hasonló, a napos csibéért nettó 400, az előneveltért 1600, a vadászérettért 2000 forintot fizetnek. Az éves fogolykibocsátás ezzel szemben lényegesen alatta marad a fácánénak. 2001-ben például vadászati célra 4015, állománypótlásra 3229 darabot engedtek szabadon, a teríték 1425 darab volt. Ha ehhez hozzávesszük, hogy csak 30%-ot lehet visszavadászni (a fácánál nincs ilyen korlátozás), valamint hogy egy fogoly súlya 350-400 gramm, egy fácánkakasé pedig 1-1,5 kg, akkor nyilvánvaló, hogy miért olyan kevesen foglalkoznak fogolytenyésztéssel, kibocsátással, vadásztatással.

zánkat, állami segítség, pénzzel is támogatott program és összefogás kellene. Mondjuk ki: a magyar fogolyállomány helyzete már nem pusztán vadgazdálkodási, de természetvédelmi probléma. A megoldás érdekében példamutatónan foghatnának össze a két szakterület képviselői. Persze ehhez fölül kellene emelkednünk a kölcsönös ellenségeskedésen és bizalmatlanságon.

Greiner
„Európai vadfajok”
órákkollekció
 (fajd, dóm, őz, gím)
 limitált széria,
 aranyozott,
 bőrszíjjal.

Akcióban:
 19 900 Ft helyett
9900 Ft

Rendeljen most,
 postán,
 utánvétellel szállítunk.

H & B VADÁSZATI KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS
 Tel: 70/315-1314 • Üzletünk: Monarchia Vadászbolt, Szombathely, Fő tér 29.

Szarkák a solymászkesztyűn

Dr. Czerny Róbert

Nem vitatom kártékony természetüket, nem kétkem az irtásuk, apasztásuk, gyérítésük szükségességét, mert tisztában vagyok ösztöneik diktálta viselkedésük következményeivel. Tisztában vagyok azzal a pusztítással, amit a hasznos apróvadfajok tojásaiban, csibéiben visznek véghez. Tudom, milyen nagy gondot jelentenek a vadgazdálkodásban maguknak komoly célokat kitűző vadásztársaságok számára. Mégis sajnálom őket. Sajnálom madárbarát solymászként, sajnálom állatszerető emberként. A varjúfélék ugyanis – közöttük a dúvadként ismert szarka, szajkó és dolmányos varjú – a legintelligensebb madarak közé tartoznak.

A Magyar Solymász Egyesület Szervezeti és működési szabályzatából idézek: „A tagjelölt köteles tanmadárként egy varjúfélét (szarkát, szajkót, dolmányos varjút) felnevelni és tartani a tagjelöltségi ideje lejártáig, és azt az őt ellenőrző személynek bármikor bemutatni. A két évre azért van szükség, hogy a madár helyes vedletése is figyelemmel kísérhető legyen.” Én ennek próbáltam eleget tenni, amikor tavaly nyáron két szarkafiókát neveltem fel. Egy szinte teljesen szétvert fészekben lapultak, és bár tollasak voltak, a biztos halál fenyegette őket. Felnőttek, elrepültek. Megtanultam tisztelni őket a sok kedves csibészség, játékosság, ügyesség miatt, amivel a kertemben elkápráztattak. Maguktól sajátították el a macskariasztás fortélyát, ezzel segítve a rigókat, cinegékét a menekülésben.

2003-ban idénykorlátozás nélkül lehetett a három dúvad madárfaj egyedeit elejteni. Szakmai vitákon azonban az állatvédelem erkölcsi oldala nagy hangsúlyt fektetett ezeknek az állatoknak legalább a fiókanevelés időszakában (áprilistól nyár közepéig) történő megkímélésére (arra is tekintettel, hogy ekkor komoly egér- és pocokvadászatot visznek véghez), a természetvédelem jogi oldala pedig a védett, illetve fokozottan védett ragadozó madarak (héja, kar-



valy, ölyvfélék) fiókanevelésére (május–június) tekintettel kívánta megóvni az ő zsákmányállatainknak is számító vadászható varjúféléket. A vadászok a fácán- és fogolyfiakat májusban és júniusban fenyegető veszéllyel érveltek. Ebben a kényes kérdésben mindenkinnek igaza van!

A megoldás a 79/2004. (V. 4.) FVM-rendeletben (Vhr.) rögzített idénykorlátozás lett: dolmányos varjú és szarka július 1. és február 28. között, szajkó augusztus 1. és február 28. között lehető már az idei évtől. Abban nincs vita, hogy ezeknek a madaraknak a fészkeiket tilos elpusztítani, mert azokat sok esetben vércsék, sólyomfélék és bagolyalakúak foglalják el.

A dúvad varjúfélék elejtésére is ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a többi vadéra. Egy esetleges sebészkor azonnal, de kíméletesen kell „segíteni” a földi életút befejezését. Nem szabad hagyni, hogy sivalkoddjon, véreben vergődjön a szerencsétlen állat. A dúvad esetében is be kell tartani azt, amit a vadász-erkölcs és a vadászati jog előír: felkutatást, utánkérését kell végezni. A szarkának, szajkónak, dolmányos (szürke) varjúnak is „kijár” minden abból, ami más vadászható állatfajnak Magyarországon. Erre is legyünk tekintettel a nyár végétől „beinduló” dúvadirtásokon!

Dr. Nagy Endre Emléknapok

A keszthelyi Dr. Nagy Endre Vadásztársaság és Klub július 24–25-én 10. alkalommal rendezi meg Balatonedericsen, az Afrika Múzeumban a Dr. Nagy Endre Emléknapokat. Az idei rendezvény különösen fontos, hiszen éppen 10 éve, hogy az Afrika-vadász gyűjtő eltávozott közülünk. A programban sor kerül vadász képzőművészek és természetfotósok kiállítására, író-olvasó találkozóra, vadászati felszerelések bemutatójára, főzőversenyre, rendellenes trófeák kiállítására, íjászbemutatóra, valamint megkoszorúzzák a névadó balatonedericsi sírját. A részletes programról érdeklődni a keszthelyi Hunor Vadászboltban lehet (Széchenyi út 11., telefon: 83/317-355, 30/9947-482), minden érdeklődőt szeretettel várnak.

Cont-Eco **CONT-ECO KFT.**
9700 Szombathely, Szent Gellért u. 17.
Tel./fax: 94/325-672
conteco@axelero.hu • www.cont-eco.hu

Elektromos és mechanikus
vadkárrelhárító kerítések építése,
villanypásztorok kis- és nagykereskedelme.

**KIVITELEZÉS • KERESKEDELEM
SZOLGÁLTATÁS**

Gemenci vérebes tábor másodszor

2004. július 26–30.

A Magyar Véreb Egylet – 2004 nyarán – vérebes tábort hirdet Gemencen. A tábort olyan vadász-kutyásoknak ajánlják, akik már rendelkeznek némi vérebes tapasztalattal, esetleg végeztek korábban vérebvezetői tanfolyamot, és szeretnének egy kötetlen, aktív szakmai kikapcsolódást biztosító továbbképzésen részt venni, ahol a fő cél a tapasztalatszerzés és az ismeretek elmélyítése. Természetesen a részvételnek nem feltétele a kutya ottléte.

Elhelyezés: a gemenci erdő mentén 2, 3, 4 ágyas szobákban.

Ellátás: teljes ellátás, első nap vacsorától az utolsó nap ebédig.

Részvételi díj: 32 950 Ft/fő.

Információ: 30/377-3383.

A tapasztalt vérebvezetők és bírók segítségével a kutyák korához és érettségéhez igazított mesterséges csapákat készítenek a résztvevők, amelyeket kidolgozva, az aznapi előadók értékelik a munkát, és a kutya jövőjével kapcsolatosan hasznos tanácsokkal látják el a kutyatulajdonosokat.

A terepi munka szünetében az

alábbi előadásokat hallgathatják meg:

- **Pétevári Gábor:** Gemenc bemutatkozása;
- **Buzgó József:** Az MVE megalakulása, szervezeti élete, vizsgarendszere, hazai és nemzetközi rendezvények; Kommunikáció a vérebezésben;
- **Agyaki Gábor:** A vadászkiért szerepe a véreb vezetése során;
- **Zilai János:** A vérebvezető és kutyájának felszerelése, a kutya bevezetése;
- **Radó Zoltán:** A vérebezés gyakorlata, hétköznapiak;
- **Kammermann Péter:** A GPS használata a vérebes munkában;
- **Szemethy László:** A gímszarvas területhasználata és a vadkár összefüggései;
- **Etsberger József:** A nádudvari svábok útja az őshazától az újhazáig; Borkóstolós vacsora a hajós-bajai borvidék nemesnádudvari pincéjében;
- **Böhm István:** A véreb tenyésztése, tartása.

A tábort tenyészbemutató zárja, majd búcsúebédként egy hamisítatlan gemenci halászlét fogyaszt-



(Kövesi Sándor felvétele)

hatnak el a résztvevők. Amennyiben a környékben természetes munka adódik, úgy az aznapi előadóval a sebész helyszínére mennek a résztvevők, így változhat a tervezett program. A tábor ideje alatt a házigazda Gemenc Rt. lehetőséget biztosít vadkárrelhárító vadászatban való részvételre. Jelentkezési lapot az információs telefonszámon igényelhetnek.



A végtelenbe vesző búzaföldet határoló kis erdőfolt szélén kushadtam Péter barátommal, aki egy őzbak elejtésére hívott meg. (Isten tartsa meg e jó szokását!) Alaposan esteledett már, amikor kiváltott a szegélyre csipegetni egy jó agancsú vörös csuhás bak. Csak az volt a baj, hogy hozzánk túl közel, leshelyüinktől úgy

*t i z e n -
öt méterre
pákosztoskodott. Nagyon
lassan, milliméterről milli-
méterre emeltem vállamhoz a .222 Remington kaliberű orosz egylövetűt.*

A hónap puskája

A praktikum jegyében

Kovács László

Viszont amikor a száldereszt a lapocka mögé csúszott, azonnal tüzeltem. Hiba volt! A bak rögvést begrott a sűrűbe, eltűnt. Később hárman, három kitűnő kutyával kerestük órákon át, de nem lett meg. Vagy teljesen elhibáztam kódobásnyi távolságról, vagy pedig a lövedék az őz felé suhanva kisebb ágacska, vastagabb cserjeszálon, esetleg búzakalászon rípi tyára zúzódott, nem ért célba. Ilyet is tapasztaltam, nem is egyszer, amikor nagy sebességű kis kaliberű tölténnyel erősen fedett terepen próbáltam őzet löni. Volt úgy, hogy szinte sörétrajként érte a szétfröccsenő lövedék a bakot, de azt legalább megtaláltuk, ha véreb segítségével is...

A fent említett vadászatot használt kölcsönpuskám egy IZS-18MH jelzésű billenő csövű gavallér golyós volt, amely – bizonyos értelemben – a kevésbé tehető vadászok fényezésének számít. Hiszen egylövetű puskát rendszerint *második fegyverként* vásárol magának az ember, mert elsőnek, „mindenesnek” inkább választ valami ismétlőt. Ez így logikus, bár kivételek is akadnak a sorban. Tehát az újabb puska már nem számít kifejezetten létszükségletnek, meglennék nélküle, de mégis kell. Például kisebb kaliberben, mint „fő puskánk”, kiváló őzre való cserkészkarabély; könnyű, rövid, felettébb alkalmas erre a célra. Nem csoda hát, hogy annyian szeretik az ilyen gyorsan szétszedhető, praktikus egylövetűket.

Aki módosabb, öblösebb erszénnyel rendel-

kezik, az persze inkább jobb minőségű osztrák, német, esetleg olasz gyártmányra tesz szert, ritkán köt ki ennél a terméknél, holott valójában az árkülönbség indokolatlanul nagyobb közöttük, mint a teljesítménybeli. Akárhány IZS-18MH-t próbáltam – mind kifogástalan, olykor fantasztikusan jó löképet mutatott. Hidegen kovácsolt, elsőrangú csőacél jellemző rá, melynek külső felületén – akár csak a Mannlicher ismétlőknél – meghagyták a felületi kezelés nyomait, ami tetszetőssé teszi ezt a fődarabot. Amúgy nyílt irányzék található rajta, és a megfelelő helyen céltávcsőszerelékhez van kialakítva.

Minden fém alkatrésze acélból készült, azt helyettesítő műanyagot, alumíniumot szerencsére sehol sem találunk rajta. (Kivéve a bakelit agyaltalpat.) Ezek barnítása általában megfelelő minőségű.

Agyazása kétrészes, pisztolyfogásos, egyenes vonalvezetésű és – sajnos! – nem diófából formált, hanem a sokkal olcsóbb, kevésbé szép és jó, színezett nyírfából, illetve olykor bükkből. A fegyver egyszerű ékzárás, aminél persze kívánatosabb lenne a kétszeres alsó reteszelés, de az előbb említett vastag, erős acélból formálták, tehát teljesen biztonságos,

nagyobb, erősebb kaliberreknél is. A nyitókulcs a sátorvas végénél található, tökéletesen kézre esik. Ennek agnyak felé húzásával lehet „megtörni”, majd tölteni a puskát. Nincs benne ejektor, csak hüvelyvonó alkatrészt tartalmaz, amit nem írok a hátrányai közé, hi-



Technikai adatok

- Gyártmány: IZS-18MH
- Kaliberválaszték: .222 Remington, .223 Remington, 7,62x39, .308 Winchester, 8x57JRS, 9,3x53R. Külön megrendelésre kapható még a következő úrméreteken: .22 Winchester Magnum, 5,6x50R Magnum, 7x57R, 7x65R, 7,62x53R, .30-06 Spr., 9,3x74R.
- Szerkezet: billenő egycsövű, erős ékzár reteszeléssel.
- Csőhossz: 600 mm
- Teljes hossz: 1040 mm
- Tömeg: 3,2 kg
- Agyazás: kétrészes, pisztolyfogásos, bakelit agyaltalpatban végződő. Anyaga bükk vagy nyír.
- Biztosítás: keresztolókás az elsütőbillentyű mögött.
- Egyéb: A manapság kapható legolcsóbb, ennek ellenére kitűnően lövő gavallér puska. Kisebb kaliberben második golyósnak rókára, borzra, egyéb kártevőkre és az őz vadászatára ideális. Rendelésre sörétes váltócső is kapható hozzá. További információkat a www.baikalinc.ru honlapról szerezhetünk be róla.

szen például a nála sokszorosan, de írhatnám úgy is, hogy „sokszorosan”, drágább Blaser M. K95-ös gavallér golyósokat sem szerelik fel ezzel.

Viszont keresztolókás biztosítója, mely a ravasz mögött található, cseppet sem nyerte meg tetszésemet, ugyanis csak az elsütőbillentyűt fogja. Ha a puska véletlenül eldől vagy leesik valahonnan, elsülhet akkor is, ha be van biztosítva. Nem a legjobb megoldás. De megint nemcsak ennél a típusnál találunk ilyen szisztémát, hanem majdnem az összes félautomata söréteseket és golyósokat – gyártó cégektől függetlenül – ilyenl látják el. Tehát volt kitől eltanulni a rosszat. Amit még kárhoznatni lehet rajta, hogy nehezen sül el a puska. Azaz a billentyű elnyomásához jóval nagyobb erő kell. Ezért nehezebb pontosan löni vele, mint egy lágyabb ravaszúval.

Legalábbis eddig minden általam kipróbált darabnál pontosan ez volt a helyzet. Persze ez egyszerű puska-műves beavatkozással könnyen, gyorsan és olcsón orvosolható probléma. Akinek az agyazás sem tetszik, azt is ki lehet cserélni nemes diófára, de az már nem kétfülleres átalakítás. Ám megéri, mert sokat emel a külsőn, ráadásul a tulajdonos méreteire készül. S még ezekkel a beavatkozásokkal is összehasonlíthatatlanul olcsóbb puska, mint akármelyik luxus gavallér golyós. És ne feledjük el – ugyanolyan jól lő! Tehát az ilyen rendszerű özlövő után sóvárgó, szerényebb anyagi körülmények között

Hegyaljai Vadászbolt

Budapest XIII. Visegrádi u. 9. sz.
/volt MAVAD bolt/
Tel: 239-1333, 06-30/9515-663

Árukészletünk:

- golyós és sörétes vadászfegyverek
- gáz - riasztó és maroklőfegyverek
- legfegyverek, löbért pisztolyok
- kerékes és fegyver távcsövek
- golyós és sörétes löszerek
- egyéb vadászati kiegészítők, pisztolyok
- minőség vadászruházat
- ajándék tárgyak
- bizonyítványi fegyverek értékesítése

Aki üzletünkben 300 ezer forint feletti vásárlással rendelkezik, a bakonyi területükön egy vadászható vadászhat.

Szolgáltatásaink:

Fegyver javító műhelyünkben készítenk Szent István / válla minden típusú fegyverek javítását, karbantartását, felújítását.

Üzletünkben bizonyítottan értékesítjük az értékes vadászköveket.

Nyitva tartás: hétfő - péntek: 09-17-ig

Tisztelettel várjuk vásárlóinkat.

élő vadörök, illetve szenvedélyből vadászók számára ez egyszerűen maga a tökély. Ilyen minőségben, kb. 45-48 ezer forintos áron sehol sem kínálnak hasonló puskát. A következő „fokozatért”, a cseh M. ZK99 egylövetűért ennek több mint négyszeresét kéri el a boltban... A Merkel, Blaser, Krieghoff gyártmányokért annál is sokkal-sokkal többet. Vitathatatlan tény, hogy azok szebbek-jobbak, de korántsem annyival, mint amit az árkülönbség mutat.



A hónap töltenye A középszer dicsérete

Bizony kis kártevőkre sokkal jobb választás a .22-250 Remington töltény, őzre a .243 Winchester, sertevadra, gímszarvasra a 9,3x62, míg bölényre és medvére pedig mondjuk a .416 Rigby. De míg a legutoljára említettel mosolyt fakasztóan nevetséges lenne rókalesre ülni – bár természetesen vadásziasan kézre keríthető azzal is a vörös frakkos koma, ám mégis az „ágyúval verébre” tipikus példáját mutatná –, addig a .22-250 Remington nem éppen ideális erős csülkös vadra. Viszont a fentiekkel ellentétben a .30-06 Springfield (7,62x63) valamennyi célra megfelel, bátran használható, mert kevésbé „fajspecifikus”. Igaz, semmire sem tökéletes, de mindenre jó, s éppen ez a fő tulajdonsága adja okát világszerte tapasztalható óriási sikerének, széles körű elterjedtségének.



Sellier Bellot
.30-06

Harminc-nulla-hat. Kimondva úgy hangzik, mint valami csonka telefonszám. Holott a .30 a hüvelyk tizedrészében számolva utal a lövedék átmérőjére (7,62 mm), míg a kötőjel utáni 06 az 1906-ból származó rövidítés. Akkor találták ki, rendszeresítették az USA fegyveres erejénél. Hosszú évtizedekig maradt katonai pályán, s közben mellette felívelt és ma szintúgy változatlan intenzitású a vadászati karrierje. Nem is milliók, hanem tízmilliók kedvelik, választják „mindenes töltenyűknek”. Nos, ilyen univerzális munió valóban nem létezik, egyszerűen nem létezhet, de – néhány más közepkaliberrel egyetemben – a .30-06

igen közel áll ehhez a meghatározáshoz, már-már tényleg az.

Ballisztikai teljesítményét röviden, egyetlen szóval úgy jellemezhetjük, hogy – közepes.

Az ugyanazon átmérőjű, kialakítású, tömegű lövedékkel szerelt .30-30 Winchesternél lényegesen többre képes, míg a megnyúlt palack alakú hüvellyel, óriási lőporcapacitással rendelkező .300 Weatherby Magnum méltóságteljesen maga mögé utasítja. Népszerűségének hála, csaknem minden kisebb-nagyobb lőszergyár készíti, egyben forgalmazza sokféle formátumú, tömegű, kiképezésű lövedékekkel szerelve. Az elméleti szakemberek általában igen dicsérik a Remington cég által kínált ötletes konstrukciót, amely műanyag „saruba” bújtatott 5,7 mm-es átmérőjű, 3,56 grammos „maggal” szerelt munió. Lövésnél a műanyag burkolat érintkezik a huzagokkal, majd a cső száját elhagyva, leválik a va-

lóságos lövedékről, amely 1200 m/s-ot meghaladó kezdő sebességgel indulva halad a cél felé. Jó ötlet, de úgy vettem észre, hogy a szintetikus anyagú saru nem mindig pont ugyanott esik le, s ezért nem rendelkezik nagy pontossággal. Sokkal jobban járunk, ha a megszokott .30-06-os puskánk mellé veszünk valamilyen csodálatosan hordó, direkt kiskártevőkre kitalált .222-es vagy .223-as Remingtont. Ha pedig a .30-06-ossal szeretnénk varjakat, szarkákat gyéríteni a mezőn, akkor válasszunk hozzá olyan könnyű lövedékű muniókat, amelyekkel jól lő a fegyverünk. Mondjuk 7,1 grammos Soft Point jelzésűt. Őzre megteszi a 8 grammos, ha nem könnyen széteső típusú, dámra a 9,7-es, disznóra, gímre, medvére a 13-14,2 g tömegűek ajánlhatók. Aki – mint magam is – minden vadra ugyanazon puskával, egyetlen lövedéktömeggel szeret vadászni, nos ebben az esetben a 11,7 g-os tűnik ideális kompromisszumnak. Ha összehasonlítjuk ballisztikai adatait a jelenleg nagyon pártfogolt, új trendhez tartozó .300 Winchester Short Magnuméval, akkor látványos lemaradás észlelhető, ami azonban ne ejtsen kétségbe senkit. Ha Norma gyártmányú 11,7 g tömegű, Oryx márkajelzésű muniókat vetünk össze, akkor a .30-06-nál a kezdő sebesség 823 m/s, ugyanott mért energia: 3964 joule. Mindez a rövid .300-as Winchester Magnum esetében pedig: 895 m/s és 4688 joule. Annak lövedékröppályája nyújtottabb, erősebb töltény. Akkor miért nem térünk át villámgyorsan arra? Ésszerű kérdés, ám könnyű felelni rá. A .300 WSM speciális ritkaság, drága, a hozzá készített vadászfegyver úgyszintén az. Összehasonlíthatatlanul kisebb a lövedékválaszték hozzá. A töltény gáznyomása nem kevesebb, mint 4400 bar! Ez nagyon-nagyon sok! A .30-06-osé mindössze 3500 bar,



vagyis sokkal tovább „vadra fogható” állapotban marad az ilyen alapkaliberű golyós, ha szakszerűen kezelik és gondosan ápolják, mint a nagy gáznyomású magnum-csodákkal működők. Magyarországi vadászokat feltételezve akár generációkat is kiszolgálhat egy .30-06-os puská ugyanazzal a csővel, míg – feltételezésem szerint – a .300 WSM-nek még ezer lövés sem kell, máris tönkremegy...

Úgy érzem és vallom, hogy nincs feltétlenül szükség speciális teljesítményű közepkaliberű puskákra és töltényekre, ha az illető nimród csakis a Kárpát-medencében űzi a vadat. Tökéletesen elég a .30-06 Springfield. Nem muszáj annál erősebbet, jobb ballisztikáját választanunk, ha eredményesen akarunk vadászni Európában. De eredeti hazájában, Észak-Amerikában sem. (Kivételt csak a grizzly, a kodiak és a jegesmedve jelent, amelyekre hatásosabb töltény javallott, de ha az ember csak egyet-kettőt akar elejteni ezekből,

akkor a .30-06 is megteszi arra a pár alkalomra.) Pl. egy *Granzel Fitz* nevű vadász az USA-ban honos összes nagyvadfajt .30-06-os tölténnyel tárazott puskával „gyűjtötte be”. S nem ő volt az egyetlen. Mivel harmonikus obsitos munió, ezért aránylag könnyű puskák „építhetők” hozzá, akár a megsoktornál rövidebb csővel is, mégsem fognak lövéskor túl keményen visszarúgni. Mindenféle rendszerű konstrukciót csőveznek hozzá: előagyszánost (Remington M. 7600), félautomatát (Browning M. BAR), tolózárás ismétlőt (Heym M. SR 30), duplagolyóst (Antonio Zoli M. Corona), egylövetű tömbzárast (Ruger M. Nr. One), egylövetű billenő csővűt (Blaser M. K95). Több mint 30 éves vadászmultam alatt négy darab saját, sokat használt .30-06-os golyósom volt, mind forgó tolózárás ismétlőfegyver. Ugyanakkor rengeteg ilyen űrméretű kölcsőnpuskát is alkalmaztam, hosszabb-rövidebb ideig. Nagyvadjaim zömét pontosan



A Norma kínálata

szan ezzel a kaliberrel szedtem össze, tehát elmondhatom, hogy jól ismerem, és ebből adódóan szeretem. Rajongásomat – de nem elfogultságomat! – iránta többek között az mutatja, hogy „drótposta” (e-mail) címemben is szerepel, a családi és keresztnévem közé beillesztve. S ha valami kódszámot kell gyorsan kiötlennem, akkor automatikusan csak harminc-nulla-hatot mondok, mert azt egész biztosan nem felejttem el! Gyakoriságánál fogva talán „unalmasnak” is nevezhető munió, de univerzális képességei miatt mégis pontosan ezt ajánlom minden kezdő vadásztársamnak, akik most indulnak el e gyönyörű szép, de rögzös pályán, és nem akarnak sem alá- sem föléfegyverkezni a hazai lehetőségeknek, hanem az ideálisat keresik. Máris megtalálták, mert az nem más, mint a „jó, öreg” .30-06 Springfield!

K. L.





Marlin 1895G

A cserkelés, egy talán dr. Bertóti Istvántól származó találó hasonlat szerint, „apró lesbe állások sorozata”. Egyéni vadászati mód saját területen, vagy kettesben gyakorolt, ha vadőr segítségére szorulunk, amennyiben nem ismerjük a környéket és a helyi vadjárást. Szél ellen haladva próbáljuk

úgy belopni a nálunk sokkal jobb érzékszervekkel megáldott őzet, szarvast vagy disznót, hogy előbb lássuk meg, mint az bennünket. Ez – minden gyakorló nimród jól tudja – cseppet sem egyszerű feladat. Ügyességre, leleményességre, vadismeretre és szerencsére egyaránt szükségünk van ahhoz, hogy siker reményében cserkelhessünk.

Cserkészkarabélyok

Jelen cikknek nem témája ennek a vadászati módnak bővebb ismertetése, annak elméletét a legtöbb tankönyvből könnyen elsajátíthatja az érdeklődő, s majd később, a gyakorlatban tovább finomíthatja a technikáját. Viszont érdemes elidőznünk a „tárgyi feltételnél”, ami az elmaradhatatlan messzelátó mellett valami-lyen golyós puskára. Vajon ennél a

vadászati módnál milyen kialakítású felel meg legjobban? Mivel hosszabb ideig cipeljük a fegyvert, olykor sűrűségeken áthatolva, annak aránylag rövidnek, könnyűnek, kéziesnek, kapáslövésre alkalmasnak kell lennie. Legjobb a különböző kurtályok. Olyan puskák, amelyek csőhossza általában 41–52 centiméter között van, teljes hosszúságuk pedig alatta marad az egy méternek.

A karabélyformátum cseppet sem új találmány. Gondoljunk csak a huszárokra, akik hátukra szíjazva viselték a még előltöltős, kurta golyósukat. A vadnyugaton pedig a marhapásztorok és lovas vadászok egyaránt a nyereg melletti tokban tartották kis lapos Winchesterüket. Az ilyen rövid „szerszámok” a hegyekben is jó szolgálatot tettek. GRÓF KÁROLYI LAJOS említi *Egy élet a vadászatért* c. könyvében, hogy az évente megrendezett Lungau-i zergehajtásokon az Erdődy testvérek .44-es kaliberű Winchesterikkel hihetetlen precizitással lőttek nagy távolságokra, anélkül, hogy az irányzékban állítottak volna. 1900 után viszont áttértek a 7x57-es Mauserra és 6,5x54-es Mannlicher-Schönauerre. Gondolom, ezek is kurtály méretűek voltak.



Ruger RS International

Tévhit, hogy hosszú csővel pontosabb találatok érhetőek el, mint röviddel. Olyannyira az, hogy még az is megeshet, hogy 45 centis csövű karabéllyal jobb szórásképet lövünk, mint egy 65 centiméteres „dióverővel”. A nagy lőporkapacitású hüvellyel rendelkező töltényekhez készített golyósokat – pl. különféle



Steyr-Mannlicher Goiserer

magnumokat – mégsem érdemes karabélyként forgalmazni, mert azokhoz igenis szükség van a hosszú csőre. Különbözik a lassan égő lőpor tetemes része nem tud hajtógázt fejleszteni addig, míg a lövedék a csőben van. Ezáltal teljesítménye alaposan a katalógustáblázatok értékei alatt marad. Magnumkarabély – fából vaskarika! Annak ellenére az, hogy néhány fegyvergyár ilyenekkel is próbálkozott, gyér sikerrel. Csak a ballisztikában tájékozatlan vadászokra tudták rászózni Magnum fémjelzésű, alapkaliiber teljesítményű kurtályaikat.

Ha a cserkészkarabélyokat vizsgáljuk, akkor először érdemes a különböző rendszereket összehasonlítani egymással. Gyakorlatilag mind megfelelő. Lehet tömbzárás vagy billenő csövű egylövetű, esetleg duplagolyós. Ezek 60 cm-es csővel is kisebb méretűek, mint az ismétlőkarakabélyok, mert – mivel nincs rajtuk – megspórolják a zárdugattyú hosszát.

De még kéziesebbek, ha rövidebbre szabják a csővéket. Ugyanígy bevált a siklózárás, alsó emelőkaros és tolózárás szisztéma is. Az ismétlőfegyver valamivel



előnyösebb, mint a különben remek, sportszerű egylövetű. Erdőben vadászva, ha a cserkelés során megpillantott nagyvadra gyorsan lövünk, de sajnos nem teljesen pontos a találat, akkor ismétlővel a repetálás kevesebb időbe telik az egylövetű újratöltésénél.

Legyen-e céltávcső a kurtályunkon? Szerintem nem feltétlenül szükséges, de jó, ha van. Molnár Gábor M.73-as Winchesterén sem volt ilyesmi a braziliai dzsungelben... A körülményektől függ ennek eldöntése.

Erdői cserkeléseken ritkán lövünk messzire. Ugyanakkor viszont mechanikai irányzékban át kicsit nehezebb célozni, mint az optikán keresztül. S ez főleg idősebb korban, amikor szemünk már nem az „igazi”, megfontolandó. Mindenesetre ha van a karabélyon céltávcső, akkor annak nagyítása ne legyen erősebb 4-szeresnél. Nemcsak a kényelmesebb célzás érdekében prima ez a segédeszköz, hanem rajta keresztül jobban látjuk a vad pontos helyzetét. Ha esetleg a disznó előtt kisebb ág lóg be vagy tuskó van, nem biztos, hogy szabad szemmel észrevesszük, amennyiben irányzék-célgömbbel célzunk, mert egybemosódhat a vad csuhájával az árnyékban. Viszont céltávcsővel azonnal látjuk, mi a helyzet, s arrébb helyezük a szálkeresztet, úgy már „életet ér” a lövés.

Kaliber tekintetében csak arra kell ügyelnünk, hogy a kiszemelt vadhoz megfelelő legyen, esetleg egy-két számmal nagyobb, de sosem kisebb, gyengébb! Ha valaki különböző töltényekkel „kísérletezik”, azt először is lőtérre tegye, aztán esetleg vadaskertben, de soha ne a szabad természetben!

Végezetül, kiragadva néhány típust a sorból, mutatok példákat a most kapható érdekesebb karabélyokra: *egylövetű, billenő csövű* – Blaser M. K95 Stutzen, *egylövetű, tömbzárás* – Ruger M. No. 1 RSI International, *alsó emelőkaros ismétlő* – Marlin M. 1895G, *siklózárás ismétlő* – Remington M. 7400 Carbine, *tolózárás ismétlő* – Steyr-Mannlicher M. Classic Mannlicher Goiserer.

K. L.

Vadászmozaik



Francia félautomata

A hazánkban elég kevésbé ismert, ugyanakkor viszont máshol nagyon jó hírű, kiemelkedő minőségű puskákat készítő francia Verney-Carron cég most egy nagyon könnyű – üres tárral 3,15 kg-os – gázdugattyús, félautomata golyós típusal jelentkezett, amelynek elnevezése: M. Impact Auto. Kifejezetten hajtáspuskának tervezték.

Ventilált csősin található rajta, valamint levehető vörös pontos irányzék, amelyet – furcsamód – a célgömb helyére illesztettek. Kivehető középagyatásos termék, agyazása kétrészes, pisztolyfogásos, diófából kimunkált. Matt szürke zárttestű, amelyet izléses véset díszít.

A legkelendőbb kaliberekben kapható, pl.: 7x64, .30-06 Springfield, 7 mm Remington Magnum, .300 Winchester Magnum stb.



Fegyver- karbantartás

Csépány Gábor



A vadászfegyver karbantartása és ápolása éppúgy hozzátartozik a vadászat-hoz, mint annak használata. Ezzel nemcsak a puska élettartamát növelhetjük meg, hanem elkerülhetjük a vadászat során bekövetkező hibázásokat (elkorrodált golyócső esetén), illetve a fegyver akadását (pl.: mechanikai szennyeződés a hüvelykivonóban), de megelőzhetjük a baleseteket is (mechanikai szennyeződés a csőben lövés-kor).

A fegyverek napi karbantartása nagyon egyszerű, rövid időt igénylő feladat. Fontos, hogy minden karbantartási, illetve ápolási művelet előtt győződjünk meg a fegyver töltetlenségéről, mert ez már sok esetben okozott balesetet.

A sörétes puskák esetén vadászat után érdemes a csövet rongykefével kihúzni, hogy a lőport és az ólomlerakódásokat nagyjából eltávolítsuk, majd olajos rongykefével még egyszer áthúzni, hogy vékony olajfilmet képezve a cső belsejében megvédjük a korróziótól. Ez a tisztítási művelet mindenképpen fontos, hiszen a lőporból pára, illetve ned-

vesség hatására részben salétromsav és kénsav képződhet, amelyek megtámadják a csövet. Természetesen ez bármilyen fegyver csövére vonatkozik. A cső tisztítását végezhetjük úgy is, hogy a puskát nem szedjük szét, ám ilyen esetben célszerű ezt a töltényűr felől kezdeni, és a cső vége felé haladni, hogy a csőből a rongy által kihúzott szennyeződés ne jusson be a lakatszerkezetbe. A tisztáshoz használhatunk a vadászboltokban is kapható összecsavarozható tisztítókészletet, de megfelel erre a célra egy másik, akár egy gyufás skatulyában is elhelyezhető tisztító, a zsinóros

puskatisztító. Ez gyakorlatilag egy erős, de vékony zsinog, melynek az egyik végére egy puha rongydarabot, vagy akár egy harisnyadarábot kötünk, míg a másik végén egy puha fémből (akár egy összenyomott légpuskagolyóból) készült apró nehezék van, amelyet át tudunk eresztetni a csővön. Fontos, hogy kerüljük a műszálas és a bolyhos anyagokat is. A fémnehezék pedig olyan legyen, amely nem karcolja össze a puska csövet. Miután a csövet kipucoltuk, a fegyvert feszteletlenített állapotban zárjuk el a legközelebbi vadászatig. Fontos, hogy ne hagyjuk a kakast felhúzva, mert ez a kakast mozgó rugó fáradásához, később töréséhez vezethet. Arra is ügyelnünk kell, hogy ha a puskát nem tudjuk leengedni, akkor semmiképpen se szárazon, üres töltényűrral süssük el a fegyverünket, hanem használjunk puffertpatront. Így elkerülhetjük az ütőszeg törését (melynek javítása drágább, mint a puffertpatron).

Golyós fegyver esetében is hasonlókra kell figyelni a napi karbantartásnál, mint a sörétes puskáknál, bár nagyobb hangsúlyt kell kapnia a cső kihúzásának és vékony olajfilmmel történő bevonásának, mint a sörétes fegyver esetében. Itt mindenképpen figyelni kell arra, hogy vadászat előtt a cső-

vet szárazra töröljük! Az olajos cső pontatlan találatot eredményez, túl sok olaj esetén pedig akár csőrobbanás is bekövetkezhet. Golyós csőnél fontos az olaj minősége, míg sörétes esetében olajozáshoz használhatunk egyszerű műszer- vagy varrógépolajat. A golyósnál célszerű a fegyverolaj használata (legtöbbször spray formában kapható), mert ebben ólom- és lőporoldó adalékok is vannak, amelyek segítségével a mezőben lerakódó szennyeződés is eredményesebben tisztítható.

Mindkét fegyvertípus esetében oda kell figyelni a farészekre is. Napi karbantartás esetén a tust előbb szárazra kell törölni, és utána olajos ronggyal finoman áttörölni. Sok esetben előfordul, hogy az olaj a gumi és műanyag alkatrészeket (gumi agyalt) károsítja. Ezeket a részeket ne olajozzuk be! Olaj helyett használhatunk méhviaszt is. Ennek a műveletnek az eredményeképpen a tus szebb és csillogóbb lesz, és jobban ellenáll a nedvességnek is. Előfordulhat az is (típustól és állapottól függően), hogy fegyverünk fém alkatrészein már akár párás időben vagy esős nap után is megjelennek finom rozsdafoltok. Ebben az esetben a napi karbantartáshoz hozzátartozik az is, hogy a fémrészekről a rozsdát fegyverolaj és puha kefe (fogkefe vagy bronzkefe) segítségével eltüntessük. ◀



A képek a Hegyaljai Kft. fegyverjavító műhelyében készültek.



A Dorotheum bécsi fegyverárverése

Régebbi és újabb vadászpuskák árai

Wagner István



A patinás osztrák aukciós ház fővárosi palotájában május 8-án tartották az ódon gyűjteményi díszpéldányok, valamint a modern vadász- és sportfegyverek árverését, összesen 361 tétellel. Beszámolónk főleg a vadászat területén maradvánnyal rendelkező legmagasabb leütési árak listájából.

A legtöbbet egy 7 mm-es kaliberű, 65 cm-es csövű Remington Magnum karabélyért fizettek (11 000 €), Zeiss Diavari távcsővel ellátva, eredeti kofferében, ifj. H. Scheiring ferlachi műhelyéből, arany berakású arabeszk véséssel, vadakat ábrázoló relief faragással, amelyet kikiáltási árán ütöttek le. Második helyezett egy luxus kivitelű ulmi Krieghoff puska lett 71 cm-es csővel, fémrészein aranyozással, fafelületein vadászjelenettel és tölgyfalomb-faragással, amelynek 7000 eurós kikiáltási árát 8500-ra verték fel a licitálás során. A képzeletbeli lépcső harmadik fokára J. Outschar ferlachi fegyverművestől egy 65 cm-es csövű Remington karabély került finom florális gravírozással és plasztikus állatábrázolással, céltávcsővel és éjjeli vagy nappali használatra egyaránt alkalmas készülékkel ellátva, amely kereken 3000 eurós, előzetesen saccolt értékén cserélt gazdát.

Két tétel egyenként azonos, 2800 eurós leütéssel végzett: egy 243-as Winchester kaliberű Steyr-Mannlicher típusú ismétlőfegyver 60 cm-es csővel, vésett állatalakos és faágas mintával, céltávcsővel (1300 eurós kikiáltási árról), illetve egy hasonló méretű és díszítésű ferlachi háromcsövű fegyver céltávcsővel, amely 1100 eurós indításról tornázta fel magát azonos magasságba. Ketten osztoztak a 2600 eurós leütéseken is: egy Waffen Messner Linz márkájú, 8x685 kaliberű, 69 cm-es billenő csövű puska éjjeli-nappali irányzékkal és arabeszk mustrás gravírozással (1400 euróról startolva), akárcsak egy azonosan taksált Merkel Suhl jelzésű, 20/76/222-es kaliberű és 60 cm-es

csövű Remington flinta Swarovski Habicht távcsővel ellátva. Franz Sodja ferlachi fegyverműves pecsétjével hitelesítve egy 16/70/7x65R kaliberű, 60 cm-es



csövű karabély Karl Kaps Ziel Lux típusú céltávcsővel felszerelve 1500-as minimális elvárás helyett végül 1900 € lett, míg egy hasonló „falu-bélijé” Kahles Helia Super „gukkerrel” azonos előzetesen becsült értékről 1800 euróra ért el. Egy Blaser Luxus Holz R93-as 300 Weatherby Magnum kaliberű ismétlőfegyver, 63 cm-es csővel és Swarovski Habicht céltávcsővel viszont ugyanennyiről csak 1700 euróig

jutott. A prágai J. Nowotny mester szignójával egy 11 mm-es kaliberű és 67 cm-es csövű kétlövetű fegyver – kissé használt és rozsdásodott volta ellenére – po-



tom 700 euróról 1600-ra araszolt a vetelkedés nyomán, viszont egy Steyr-Mannlicher ismétlőfegyver (SBS 96 Scout modell 308-as Winchester kaliberű) félméteres csővel, két tárral és céltávcsővel eleve ennyiről startolt és itt is landolt, akárcsak egy Blaser billenő csövű puska (K770-es típus), 30R kaliberű, 61 cm-es csővel és Zeiss Diatal távcsővel, értékét növelő eredeti tokjában. A ferlachi fegyvergyártó centrumból egy 16/16/70/22-es kaliberű, 65 cm-es csövű Magnum karabélyért céltávcsővel együtt csak 700 eurót vártak, mégis több mint dupláját, 1500 eurót kaptak. Végül hat különféle tétel is osztozott az egyenként 1400 eurós leütésen. A kikiáltás sorrendjében haladva: H. Schneider Zella-Mehlis stemplivel hitelesítve egy 16/70-es kaliberű és 74 cm-es csövű, elegánsan karcsú duplaflinta arabeszkdekorral (1100 eurós saccolt érték nyomán), egy Sauer ismétlőfegyver 8x685 kaliberű, 65 cm-es csővel és távcsővel (1000 €), egy azonos kaliberű és csőhosszúságú Steyr-Mannlicher S modell ismétlőfegyver céltávcsővel és éjjeli-nappali célzókészülékkel (900 €), egy azonos márkájú luxusmodell 7x64 kaliberű és félméteres csővel, azonos tartozékokkal együtt (700 €), végül egy Steyr SBS 96-os ismétlőfegyver, Scout típus, 308-as Winchester kaliberű két tárral és hasonló kiegészítővel, jó állapotban (amelyet 900 euróra tartottak).

A „futottak még” kategóriájában most is akadtak – akárcsak korábban – lakásdekorációra alkalmas vadászati témájú fafaragványok (kemény 480 eurós becsértéken) és jóval olcsóbb porcelánnippek éppúgy, mint elefántagyarok (200 euróért), kikészített antilop- vagy vízbivaly bőrök (darabonként 60 euróért), vagy nosztalgiaét ébresztő, régi festett céltáblák (potom 50-ért), és még folytathatnánk a felsorolást...

Egy kutya, amely véletlenül nem vált népszerűvé

A kis münszterlandi

Hét éve, amikor megvettem első münszterlandi vizslámat, törzskönyvén a 143-as szám szerepelt. Azaz ő volt Magyarországon a 143. megszületett kölyök ebből a fajtából – az idők, azaz a törzskönyvezés kezdete óta. Nem túl nagy szám. Miközben ősi és szenvedélyes vadász-, sőt vadászkutyás nemzet vagyunk, miközben hagyományaink jó része német területről származik, ezt a német „találmányt” nem vettük át. Vajon miért? Szerintem csak a véletlen lehet az oka.

A kis münszterlandi vizsla ugyanis ideális kutya a magyarországi vadászoknak. A fajta őseit már a XIII–XIV. században használták Németország északi területein, Münster tartományban. Igazán népszerűvé viszont egy politikai esemény tette: Németország egyesítése. Az egységes, nagy állam létrejöttével ugyanis a XIX. század végén a mindennapi emberek számára is elérhetővé vált a vadászat. Nekik nem specialista kutyák kellettek, hanem egy mindenes. Olyan vizsla, amely szenvedélyesen vadászik, a Münster környéki mocsaras-bozotos vidéken kitaróan kutatja föl a vadat, szeret vízben is dolgozni, és jól tűri a hideget. A fajtát 1912-ben írta le *Edmund Löns*, a nagy német költő testvére, s ekkor alakult meg a Kis Münszterlandi Vizslák Egyesülete is, amely elkezdte vezetni a fajta törzskönyvét és egységesítette a tenyésztést. Löns állítólag egy *Heitmann* nevű tanítónál látta meg először a fajtát, és nyomban beleszeretett, benne találta meg az ideális vadászkutyát. A meginduló tenyésztésnek is Heitmann kutyái adták az alapanyagot.



Idős münszterlandi kan

Ma Németországban és Ausztriában a kis münszterlandi a legelterjedtebb vadászkutya, de klubja működik például Észak-Amerikában is, ahol a 2000-es évek elején jelent meg róla néhány cikk, amely elképesztő érdeklődést váltott ki.

Vegyük hát szemügyre kutyánkat! Tapasztalatom szerint Magyarországon kevesen ismerik a fajtát, legtöbbször szetternek nézik. Ebben van is valami, mert kitenyésztésekor szettereket is fölhasználtak, valamint spánieleket és német vizslát. Az orrjóság javítására később pointereket is kevertek a vérvonalba. A kis münszterlandi barna-fehér foltos vagy szürkésfehér színezetű. Szőrzete sima, közepesen hosszú, sűrű és puha. A lábakon, a hasa alján, a fülén és a farkán hullámosan hosszú. Négyzetes felépítésű. Termete kisebb, mint az ismertebb vizslafajtáké, a standard nagyon széles, 47-56 cm-es marmagasságot engedélyez, a szukáknál 50-54, a kanoknál 52-56 cm a kívánatos méret. Fontos megemlíteni, hogy a nagy münszterlandi vizsla nem a kis münszterlandi méretváltozata, hanem teljesen különböző fajta, más tulajdonságokkal.

A kis münszterlandi legfőbb tulajdonságai a nagy vadászszendevély és az intelligencia. Nagyon gyorsan tanul, és szinte mindenre meg lehet tanítani. Élénk vérmérsékletű és nagy a mozgásigénye. Mindennap kiadós futásra, vagy még inkább kiadós vadászatra van szüksége. Családszerető, de különösen gazdájához erősen ragaszkodik, kiváltképp ha ezt a kapcsolatot a közösen átélt vadászalandok tették bensőségesse. Bárhol jól érzi magát, csak a gazda közelében lehessen. Idegenekkel szemben bizalmatlan, nem mindenkit fogad el, bár nem harapós. Ház-

8 hónapos kis münszterlandi szuka

őrzésre is alkalmas, mert a látogatót ugatással „üdvözl”.

A vadászatban elsődleges feladata az apróvad föl-kutatása, megállása, fölverése és apportírozása. Igen szenvedélyesen, fáradhatatlanul keres. A vadat nem mindig állja olyan látványosan, mint egy pointer vagy egy magyar vizsla, de megmutatja. Ha azonban fedett terepen, bozotosban vagy nádban kerül elé, akkor fölveri. Tapasztalatom szerint az előtte megugró élő vadat ilyenkor ugatással jelzi, ami kopó őseire utal. Többször használják solymászkutyának is. Egy tapasztalt solymász ismerősöm szerint fiatal szukája minden előzetes képzés nélkül két hét alatt mindent megtanult, ami a vizsgához kellett. Egy Vas megyei vadász arról számolt be, hogy kutyája 6 hónapos korában különösebb előtanulmány nélkül jól apportírozta a szalonkát.

Azt mondják, a német vizsla magának vadászik, a magyar viszont a gazdájának. Tapasztalataim szerint a münszterlandi a kettő között áll. Keresés közben a gazdával jól tartja a kapcsolatot, de hajlamos elragadtatni magát, kissé önféjű. Következetes, kemény bánásmódot követel, időnként nem kell sajnálni tőle a fenyítést sem. Jó idegzetű fajta, a pálcázáson könnyen túlteszti magát, viszont a dicséretet, a szeretetet nagyon igényli. A folyamatos rossz bánásmódot, a mogorva gazdát nehezen viseli.

Nagyon szereti a vizet, a magyar vizslával szemben egyáltalán nem fázós, decemberben is be lehet küldeni a tóba a kacsáért. Lakásban is tartható, ott kicsi termete miatt jobban elfér, mint nagyobb testű kollégái. Viszont nap mint nap sok mozgást, hosszú sétákat, biciklitúrákat igényel, ami a gazdának is javára válik.

Ideális zsákmánya a fogoly és a szalonka volna, de az átlagos méretű példányok könnyen elhosszítják a fűt és a kacsát is. A mezei nyúlal néha gondja akad, mert az kicsit nagy neki, és rövid lábai miatt a zsákmány leér a földre. Ismertem olyan közepes termetű szukát, amely több száz méterről is lelkesen hozta a nagy alföldi nyulat, csak közben párszor megállt pihenni és igazítani. Az én kis termetű szukám lelkesen hozza a vadlibát – bár nemigen látszik ki mögüle...

Kevesen tudják, de a kis münszterlandi nagyvad-vadászaton is jól beválik. Zalabaksán párban használják őket disznóhajtásra. Én a kutyámat szinte mindig magammal viszem cserkeléskor és lesre is. Jól megtanulta, hogy a magaslesen csendben kell maradnia. Persze, ha kijönnek az erdőszélre az őzek, remeg, amikor pedig fölemelem a fegyvert, nehezen bír magával, de még soha nem vakkantotta el a zsákmányomat. Ha viszont talált a lövés, halálos biztonsággal teszi le az orrát, és vezet oda a dermedt vadhoz. Ki-

fejezetten vércsapázásra nem tanítottam, de frissen lőtt nagyvadamat mindig megkerestem vele. A lesen előnye, hogy kis termete miatt jobban elfér, és könnyebb fölvenni. Bár az én kutyám magától föl-mász a létrán, és lefele is csak akkor kell segíteni neki, ha a grádics meredek. Hosszú szőre miatt a téli ücsörgést is jól bírja. Nem egyszer előfordult, hogy éjszaka ő vette észre a megjelenő vadat, és fejtartásával „megmutatta” nekem.

A sebzett nagyvadat üldözi, egy gyomron lőtt kis bakomat és egy gidámat lerántotta. A Bükkben egy májjon lőtt ünot nem ért utol, mert a sebesülés gyöngébb volt, mint elsőre gondoltuk.

A kis münszterlandi történetében nagyon szimpatikus, hogy Németországban és Ausztriában vadászok irányításával folyik a tenyésztés. Magyarországon a Német Vizsla Klubhoz tartozik a fajta, ahol a tenyésztés feltétele a tenyészszemle, azaz küllemi bírálat, a diszpláziaszűrés, kanoknál a munka-, szukáknál pedig a képességvizsga. A követelmények tehát adtak egy jól vadászó állomány kialakulásához. Am kevés van belőle, évente egy-két almot regisztrálnak. Jelentős állomány él Szerbia-Montenegróban, onnan is be lehet szerezni kölyköket.

Összefoglalva a kis münszterlandi tulajdonságait az alábbi szempontok alapján jó szívvel ajánlható minden magyar vadásznak.

1. Szendevélyes, fáradhatatlan vadász. 2. Intelligens, könnyen tanítható fajta. 3. A német vizslánál lágyabb természetű. 3. Jól tűri a szélsőséges időjárási viszonyokat. 4. Nagyvad és apróvad vadászatán egyaránt alkalmazható. 5. Lakásban is tartható, a családban jól beilleszkedő fajta. 6. Kis termete miatt tartási költségei alacsonyabbak.

M. T.



Preparátorokról és preparátumokról...

Dr. Hangay György

Sokunk számára a gyermekkor legszebb emlékei közé tartoznak azok a pillanatok, amikor először ismerkedtünk meg egy természettudományi múzeum csodálatos világával. Számomra a Nemzeti Múzeum Afrika-kiállításának jelentette ezt a csodálatos világot, amikor tízen-egynéhány évesen, Széchenyi Zsigmond könyveinek hatása alatt álmodoztam a mesterien újra életre keltett preparátumok, a gipszből, papírmáséból varázsolt afrikai tájakat bemutató diorámák előtt. Volt itt minden, Kittenberger, Széchenyi és még jó néhány nagy magyar „afrikander” gyűjtéséből, még elefánt is! A bambuszrengetegben gyönyörű bongó bika csörtetett, egy kerek ablakon át pedig egy akkor még félelmetesnek hitt gorillával nézhettem szembe. A pompásan megalkotott vízesődör körül összesereglett sokféle antilop és egyéb szavannalakó állat. A preparátumok jó része új volt, de jó néhány gyönyörű darab még jóval a II. világháború előtt készült.

Aztán jött 56, s elégett az álomvilág. De az emlékek megmaradtak, melyek elegendőnek bizonyultak ahhoz, hogy elkezdjem tanulni a preparálás művészetét. Megismerkedhettem a két *Sebeházival*, apa és fia először a Mezőgazdasági Múzeumban, majd később a Tanszerkészítő Vállalatnál dolgozott mint preparátor. Sajnos ma már nem sokan emlékeznek rájuk, de DR. FEHÉR GYÖRGY *Állatpreparátumok készítése* (Mezőgazdasági Kiadó, 1975) című könyvének hátsó borítóján láthatjuk fényképüket. Rendkívüli tehetséggel



Egy kis smink, kozmetika javítja a montírozott, megszáradt preparátum megjelenését.

Ha nagyobb agyar kell, lehet olyat műanyagból is önteni.

megáldott emberek voltak, s ha jól tudom, *Hüttler Béla* is sokat tanult tőlük. Ő is nagyon tehetséges preparátor volt, legszívesebben csak madarakkal foglalkozott. Bélával akkor ismerkedtem meg, amikor már az Állattárban dolgozott. Sok kellemes órát töltöttem vele ott, dolgozószobájában, s igyekeztem megtanulni tőle a madárpreparálás olyan egyszerűnek tűnő, de mégis nagyon nehezen elsajátítható fogásait. Béla eltűnt nemsokára, s később Svédországban telepedett le, ahol kisebb-nagyobb megszakításokkal nemrég bekövetkezett tragikus haláláig dolgozott. Madárpreparátumai nemzetközi elismerést nyertek.

A tehetséges, szobrászképességgel, nagy kezűgyességgel rendelkező preparátor ma sem gyakoribb, mint a régi időkben. Mégis az iparilag fejlettebb országokban egyre több kiváló preparátummal találkozhatunk. Ennek fő oka a szakmai információ elérhetősége: ma az internet és a jobbnál jobb könyvek, folyóiratok mellett nevetségesnek tűnne az, aki „műhelytitkokat” szeretne rejtegetni. Még az emlőspreparálás meglehetősen bonyolult módszereit is aránylag könnyen meg lehet ismerni. A közepes (róka méretű és nagyobb) és a nagy emlősök preparálása ma már ugyancsak kifinomult és jóformán minden érdeklődő számára megismerhető technikával történik.

A preparátorok Mekkája az USA-ban van. Számos kisebb-nagyobb cég kimondottan csak a preparálás kellékeit árulja. Mint egy előbbi írásomban említettem, ennek az iparágának úttörői a magyar származású *Jónás fivérek* voltak, de ma már nem egy hasonló cég túlszárnyalta őket úgy a választék, mint a minőség terén. Bizonyos cégek szakosodtak, van, amelyik



például kimondottan a műnyelvekre, műfogakra specializálta magát, míg mások a világ legjobb üvegszeméit kínálják eladásra. Hatalmas a konkurenciaharc, s a versenyből csak az kerül ki győztesen, aki a legjobb minőséget kínálja, a legkedvezőbb áron.

A legnagyobb segítség a preparátorok számára a műtestek hozzáférhetősége. A nagyobb kellégyártó cégek hihetetlenül bőséges áruháza minden évben, szinte automatikusan érkeznek a sok ezer bejegyzett preparátor műtermébe. Ezekről a listákról aztán jóformán bármilyen állat számára lehet műtestet rendelni. Ráadásul egy-egy fajból különböző pózokban és méretekben számos változat is kapható.

A műtesteket a legkiválóbb állatszobrászok készítik. Az eredeti plasztilin modellről alumínium öntőformák készülnek, melyekbe kétkomponens poliuuretánt öntenek. Ennek technológiája precízen kidolgozott, speciális keverő- és adagológépek öntik a megfelelő hőmérsékleten tartott anyagot a formákba. A folyékony keverék eredeti térfogatának sokszorosára növekszik, s néhány percen belül keményre dermed. A kész termék állaga a nagyon puha fára hasonlít. Ez az anyag könnyen faragható, fűrészelhető vagy akár késsel vágható. E tulajdonsága révén a belőle készült műtestek könnyen alakíthatók. Ragasztásuk is egyszerű egy kis mennyiségű, frissen kevert poliuuretánnal. Sajnos a műanyagokra jellemző ez az anyag is lehet mérgező. A habszerű öntvények apró buborékai mérgező gázt tartalmaznak, mely faragás, reszelés közben felszabadul. Ezért a poliuuretánnal való munkát megfelelő védőruha és felszerelés nélkül nem tanácsos végezni!

A fali trófea számára még több műtest készül. Nem ritkaság, ha egy-egy kellékkészítő katalógusában akár 30-40 különböző méretű és alakú öszvér szarvas modellt találunk, s ugyanennyi vagy több fejformát a fehérfarkú szarvas számára. De sokféle műtest kapható a többi vadászható állatfajhoz is – beleértve az afrikai és egyéb egzotikus fajokat is. S a legszebb az egészben az, hogy mindezt akár telefonon, akár e-mailen meg lehet rendelni, aránylag olcsón! A szállítás általában jól meg van szervezve, s nemcsak belföldi, hanem nemzetközi szinten is.

A preparátor munkájának egyik lényeges eleme a bőr kikészítése. A jól kikészített bőrből szép trófea készül, amely nem fog zsugorodni, a szőre nem fog hullani, és moly, múzeumbogár nem tud kárt tenni benne. A szakszerű cserzés nem egyszerű dolog, tulajdonképpen egy külön szakma, amihez alapos szak tudás és jól felszerelt műhely kell. A legtöbb amerikai preparátor nem is foglalkozik ezzel a munkával, hanem a beszózott bőrt elküldi a tímárüzembe. A preparálásra szánt bőrök kidolgozására szakosodott tímárok papírvékonyra, puhára és rugalmasra készítik

ki a gereznákat, melyekkel a munka valóságos élvezet. Ezeket a bőroket csak be kell kissé nedvesíteni, s máris alkalmasak a montírozásra.

A kellően előkészített formára aztán műgyantával ragasztják a bőrt, nagy gondot fordítva a részletekre. Akinek nincs megfelelő szobrászképessége, és a szemek, orrlyukak és fülek pontos beállítását körülkérő kétségei vannak, az különböző formák, klisék segítségével mégis jó eredményeket érhet el.

Természetesen nem mindenki szorul a készen vett kellékekre. Sok preparátor maga készíti el a munkájához szükséges kellékeket. Az azonban kétségtelen, hogy ma már egyre több modern anyag kerül a műhelybe, mint azelőtt. A régi időkben a műtestek gipszből, papírmáséból készültek, és a „sminkelés” egyik legfőbb alapanyaga a viasz volt. Ma már felváltották ezeket – és sok más hasonló anyagot is – a műanyagok. A szilikongumi, a különböző műgyanták, műanyag gyurmák mindennapos kellékei a mai preparátornak. Műfogak ma már bárki tud készíteni gumimintából és színezett poliészter gyantából, nem okvetlenül szükséges azt mástól megrendelni. Ugyanígy készíthető élethű másolat egy-egy szébb agancsról, szarvról – vagy bármiről.

A dél-afrikai (Pretoria) *Nico van Royen* üzeme volt egyike a világ legnagyobb preparátorüzemeinek. Több mint száz ember dolgozott itt, s több ezer jó minőségű preparátumot készítettek évente. Ennek az üzemnek az volt a különlegessége, hogy minden egy fedél alatt készült. A műtestek, s az üvegszemek kivételével minden kellék házi gyártmány volt. A cserzést vagy tíz tímár végezte, egyszerű, de nagyon eredményes módszerekkel. Maga a montírozás igen érdekes folyamat volt. A teljes egészükben preparált példányokat Nico maga készítette, míg a fejeket vagy 20 asszisztens készítette elő. A fejek arcait hat fehér, javarészt a híres londoni Roland Ward-műteremben kiképzett preparátor állította be, fejezte be. Száradás után a preparátumok alapos kozmetikázáson mentek át, melynek során a szőrzet hiányosságait, a kifakult színeket s egyéb hibákat iparművész hölgyek tüntették el. Fantasztikus látvány volt a hatalmas csarnok, ahol legkevesebb száz preparátum készült egyszerre! Nico kimagasló egyéniség volt minden szempontból. Kiváló vadász, s még kiválóbb vendéglátó gazda, ki- nek vendégszeretetét feleséggel együtt élvezhet- tük. Nagy bánat, hogy ma már csak az Örök Vadász- mezőkön vadászik és preparál...

A preparálás szép mesterség, s nagyon érdekes, ki- elégitő elfoglaltság hobbiszinten is. A fent említett, s nálunk még egyelőre nehezen elérhető kellékek nél- kül is lehet szép munkát végezni. Ezt bizonyítja a sok nagyszerű hazai preparátum, melyet kiállításokon, múzeumokban és magángyűjteményekben láthatunk. ◀



Erdélyi medvedublé

Halmágyi Takács István

Azok, akik már lőttek medvét, gyakran lekicsinylőleg beszélnek erről a vadról. Pedig a medve okos, ügyes, hihetetlenül erős állat, sőt gyors is, rövid távon gyorsabb lehet a lónál – nem ok nélkül kedvelte vadászatát egyebek között Maderspach Viktor is. Igaz, ő nem magaslesről, dögtérren lőtte medvéi zömét.

Országunkban – Trianon óta – nem él medve. Mint honfitársaim közül a legtöbben, első medvevadász próbálkozásaimat Erdélyben tettem. Ősszel és télen hajtásban, tavasszal lesen. Többször próbálkoztam medvelövésrel hajtvadászaton, de nem volt szerencsém. A mackó mindig valahol másutt tört ki, ha ugyan volt a hajtásban. Egyszer megpróbálkozhattam volna egy kutyák által zaklatott, bocsos anyamedve meglövésével, de nem éltem a lehetőséggel.

Első eredményes medvészkedésem tavasszal, lesről esett. Nem is medve vadászata végett jártam ott, siketfajdot vágytam löni. Délután kaptam telefonon a hírt, hogy második gyermekemmel várandós feleségemnek az első lány után most fiút jósolt az ultrahang. A jó hírt jó vacsorával ünnepeltem. Kísérőm – egyébként remek vadászember – nálam is jobban örült a várható fiúáldásnak, legalábbis többet ivott örömeiben és számlámra. Később odahívta egy ismerősét, egy közeli vadászterület fővadászát. Az is nagyon örült, és örömeiben ivott, mint a kefekötő. Idő múltával azzal a javaslattal álltak elő, hogy a trónörökös érkezését medvelövésrel ünnepeljük meg. Nem túl erőteljes ellenvetéseimet, hogy én nagykakasra jöttem, a fővadász azzal söpörte félre, hogy saját medvét azzal löveti meg, akivel akarja, különben pedig ő ellenőriz másokat, nem őt ellenőrzik. Hagytam magam rábeszélni, de az vesse rám az első követ, aki nem hagyta volna.

Telefon ide, üzenet oda, negyedóra múlva már a terepjáróban ültünk. Egy útba eső faluban felvettük a területre illetékes hivatásos vadászát és egy további kísérőt, úgyhogy egész népes csapatot mondhattunk magunkénak. A területes vadőr ült a volán mögé, és rövidesen keskeny erdei úton gyötörtük felfelé a kocsit. Vagy félórányi autókínzás után értünk a leshez. Nem afféle fűthető, ablakos palota volt, mint a Kárpátokban sok helyen látni, de azért jókora építmény. Szinte közvetlenül az út szélén állt, annyira, hogy az útról vezetett fel a létra. A kocsit feljebb állítottuk le, aztán valamennyien felcsődültünk a lesre. Mindenki részese akart lenni a medvevadászatnak. Kicsit sokalltam ugyan a népet, de ajándék medvének...

Elhelyezkedtünk, vendéglátóm rögvest elaludt. Ennek örültem, abban bízva, hogy halkabban horkol majd, mint addig beszélt. Igen erős hangon bizonygatta ugyanis, hogy itt aztán biztos a medvelövés.

A dögtér az út menti mély vágás alján zubogó patak túlsó oldalán volt.

Valami jobb sorsra érdemes háziállat maradványai büzlöttek a közepén. Bordái csupaszon meredeztek. Valami tényleg rájárt, de hogy medve-e, nem tudhattam. Meglehetősen sötét volt, a hold még nem kelt fel, a csillagok fényét árnyékkolták a magas fák és a mély partoldalak. A hivatásos vadász azt javasolta, kézilámpája fényénél jól nézzem meg a dögtérre, hogy később, a hold fényénél ne azon kelljen majd tanakodnom, melyik fekete folt a medve, melyik a bokor. Egyetértettem. Megvilágította a dögtérre, s rögtön megláttunk egy medvét, amely zsinatolásunkkal mit sem törődve a szemközti meredeken ballagott lefelé a dög irányába.

– Jó közepes, tessék löni – biztatót a kísérő.

Nem kenyerem a lámpafénynél való lövöldözés, de abban a helyzetben mit lehetett tenni ... durr. A lövéstől nemcsak a medve lepődött meg, hanem a lámpát tartó székely atyafi is, mert mindjárt el is ejtette. Mire előkaparta az ülés alól, nem láttunk semmit. Se medvét, se vérfoltot, csak a dögtöt.

Biztos voltam benne, hogy eltaláltam a mackót – nem nagy kunszt 50 méterről, lámpafénynél –, de el nem tudtuk képzelni, hol lehet. A lövésre felébredt vendéglátómban



KÉTNAPOS NAGYVADVADÁSZATI LEHETŐSÉG!



A Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. április–május hónapban gímborjú- és vaddisznó- vagy őzbak-vadászati lehetőséget kínál belföldi vadászok részére, nemcsak hétvégeken! A kétnapos, négy vadászati lehetőséget tartalmazó, bruttó 70 000 Ft-os programról érdeklődni a következő helyen lehet:

Tel.: 82/505-112 • Fax: 82/505-101 • E-mail: simon.tamas@sefag.hu
Vadászati lehetőségeinket vadászati csomagok formájában is értékesítjük!

dolgozott a szesz, le akart menni, mert „ott lesz az a patakba csúszva”, de a területes vadász nem engedte, a sebzett medve a sebzett oroszlánál is veszélyesebb – állította, márpedig neki értenie kell hozzá. Persze beleszólt csapatunk másik két tagja is, de vagy ötperces vita és zsinatolás után a fővadász minden erőszakossága ellenére győzött a józan ész. Abban maradtunk, hogy be a kocsiba, haza, holnap hajnalban, világosan majd visszajövünk, és megnézzük, mi történt.

Lesről le, gyalog fel a kocsizhoz, amivel még tovább kellett hajtani, míg az út annyira kiszélesedett, hogy nagy nehezen meg tudtunk fordulni. Közben a hátsó ülésen újramezdődött az akadémikus vita, vajon elhibáztam vagy megsebeztem a mackót, illetve a patakban fekszik dögtön. Ez utóbbi álláspontot fővadász vendéglátóm képviselte, aki érvelésében a tekintélyelvűségre hagyatkozott.

Mikor lefelé haladván ismét a les mellé értünk, meghívóm megállította a kocsit, abban bízván, hogy így, kicsit más szögből meglátjuk majd a patakban fekvő mackót. Reflektor elő, s rögtön megláttuk a medvét a dögtéren, viszonylag jó egészségben. Végre egyetértett a zsinat: Löni! Kezembe nyomták a puskát, kiugrottam az ülésről. Persze az útról rosszabb rálátás esett a dögtérre,

mint a lesről, takartak az öles bükkfák, meg a kézilámpa fénye is táncolt. De addig kerestem, míg viszonylag tisztán láttam a vadat, akkor nagy kapkodva odahúztam. A medve jelezte a találatot, de elugrott, s a lámpa nem tudta követni.

A hátsó ülésen újramezdődött a vita, lemenjünk-e a dögtérre medvét nézni, de a területes vadász megoldotta a kérdést és elhajtott. Kapott is érte hideget-meleget.

Azt az éjszakát senkinek sem kívánom. Én a szájam szélét rágva izgultam, ők ugyanazokat az érveket ismételték egymásnak. Mikor aztán megunták, lefeküdtünk a virradatig hátralévő rövid időre.

Hajnalban végül öt perc alatt megtaláltuk – mindkét medvét. Az elsőre lőttem is, amely tényleg a patakban feküdt, meg a másodjára elejtett is, amelyiket ösztöne felvitt még a szemközti meredeken, de a gerincen már holtan esett át. Valahogy a papírokat is sikerült „lerendezni” szakmányaimhoz, bár nem volt egyszerű.

Így esett a nem túl dicsőséges „medvedublé”, ahogy ott elnevezték. Valószínűleg az előző napokban hirtelen bekövetkezett olvadás ébresztette fel mindkét bundást, még nem alakult ki közöttük a hierarchia, azért jöhettek ennyire egyszerre, és a téli alvástól úgy kiéheztek, hogy a jó szagos dögtől még hangoskodásunk sem tudta elriasztani őket. Később aztán, pont fiam első születésnapján, cserkelésben, vadásziasan is lőttem medvét, de az máshol esett.



Emléksorok önmagunkhoz

A vadásznapló

– Kinek van erre ideje? – kérdezhetnék némelyek. Mindenkinek. Csak be kell osztani. Szükségletté kell, hogy váljon a vadász számára. Persze néha nem olyan egyszerű időt szakítani rá, megrövidítve az éjszákát vagy előbb kelve fel a poharazásból, vidám cimborák mellől. De lám, a „nagyok” is javarészt vezetnek naplót, vagy legalább lőjegyzéket. Nadler Herbert, Kittenberger és főleg Széchenyi, aki közismert erről a tevékenységéről is. Ha ez nincs, akkor nem ismertük volna meg élete első, Szudánba vezetett Afrika-útját! Ennek ellenére a napló kizárólag vagy elsődlegesen sosem a külső világnak, másoknak szól. Hanem magunknak, egyes szám első személyben. Éppen ezért csupán tényeket tartalmazzon, mintsem „háryánoskodást”, lóditást. Önmagának nem füllent, hazudik az ember. Miért tenné? Semmi haszna! Csakis akkor van értelme az egésznek, ha az írás pontos, igaz, nem ködösít. Mivel – elméletileg – egyetlen ember olvassa, az írója, ezért nyugodtan „bevallhatjuk” a türelmes, fehér lapoknak az esetleges butaságainkat, botlásainkat is. Hiszen aki szent hajlamú, az nem vadásznak, hanem papnak megy. Nem ismerek olyan embert – se élő, se holtat –, akinek a nimródélete tökéletesen makulátlan. Éppenséggel lehet, hogy létezik ilyen vadász, de akkor valahogy elkerültük egymást.

Bizony még nagy példaképünk, Széchenyi is törvényt sértett itt-ott; gondoljunk például világrekord addax bikájára! Az engedélyezett háromból ez volt a *negyedik* számára, hogy másról ne is beszéljünk. Kittenberger vígan orvvadászott Indiában, ez szintén érthető. Folytathatnám *Horthy Jenővel*, *Bertótival* és másokkal, de nincs értelme. Hús-harminc esztendő alatt talán egy „padlásbika” is szép élménnyé nemeshülhet... A fentiekkel senkit sem szeretnék rabsickodásra csábítani, van belőlük úgyszólván éppen elég! Csak azt akarom érzékeltetni, hogy más a magas rőptű etikának megfelelő, papíron létező, ideális vadászélet, mint a valódi. De arra kell törekedni, hogy a kettő közötti szakadék egyre kisebb legyen.

Lehetőleg ne szegjünk szabályt, ne lépjük át törvény adta kereteinket akkor sem, ha némelyik bugyutának látszik.

Tehát vadásznaplónkban szerepeljen minden, részletesen. A szóisméltésekkel, egyéb nyelvtani hibákkal ne törődjünk! Úgyis magunknak írjuk. S előbb-utóbb biztosan javul a fogalmazókészségünk is. Jómagam famentes, A4-es lapokat szoktam vaskos kötetű füzetni, keménytáblás, zöld bőrborítóval egybefogni.

Nem érzem magam különösebben grafomán-nak, sosem vett rajtam erőt valamiféle dühődöt íráskényszer. Viszont felettebb rossz a név-memóriám, s képtelen vagyok visszaemlékezni évszámokra, életem jeles történéseire. Vagy csak nagyon homályosan. Talán mert mindig a jövőt fürkészem, és nem veszek el a múltban. De éppen ezért számomra mondhatni létszükséglet a minél részletesebben, pontosan vezetett lajstrom, azaz vadásznapló, élményeim betűkkel történő megörökítése. Ha nem írnék cikkeket-könyveket – akkor is az lenne. Érdekes, hogy ezt már vadászpályafutásom legelején tudtam, s a gyermekkori légykapások kivételével – azokról csupán lőjegyzéket vezettem – valamennyi kalandomról bő lőjegyzéseim vannak. És most erre a ténykedésre buzdítom kedves olvasóimat is.

Ezt bármelyik könyvkötő hajlandó elkészíteni. Nehézebb időszakaimban, amikor nem telt ilyen „luxus” költségesre, akkor keménykötésű vaskos füzeteket használtam erre a célra. Mivel három országban vadászom rendszeresen – Magyarországon, Szlovákiában és Svédországban –, mindegyiknek megvan a maga kötete. Ezek mostanában kódexszerűen ormótlan nagyok, ezért nem is hordom magammal egyiket sem, hanem a vadászúton praktikus kis füzetbe jegyzem a történéseket. Majd hazajöve bemásolom az illető „főkönyvbé”. Számomra ez a megszokott, a legcélszerűbb. Ezen felül vezetek – külön kötetben – *lőjegyzéket*. Ez is év szerinti felbontású. Az *időpont* – *darabszám* – *vadfaj* – *az elejtés helye* rubrikákat töltöm ki. S minden szilveszterkor – ha akkor vadászom, január elsején – összesítem az adott év eredményét, majd hozzáadom addigi teljes életeméhez. Így aztán bármikor naprakészen pontosan tudom, melyik fajból hány darabot hoztam terítékre. Megjegyzés rovattal zárok. Ami azt jelenti, hogy értekelem az egész elmúlt vadászestendőmet. Olyasmit is odaírok, amit vadásznaplóimban ritkán jegyzek fel. Pl. azért vadásztam X évben keveset, mert a válás, vagyongegosztás elvitte a rászánt összeg zömét. De idekönyvelem a puszkavásárlásokat, cseréket is. Azt, hogy milyen vadászfolyóiratokat járatok, öszszesítést, melyik községek környékén hódoltam az évben a szenvedélyemnek stb. Végül pedig az elképzeléseimet, vágyaimat a soron következő esztendővel kapcsolatban. Ami aztán vagy bejön – vagy nem. Mindenesetre felettebb érdekes a következő december 31-én összehasonlítani előzetes, rendesen vérmezebb terveimet a meg- és átélt valósággal. De mint tudjuk, a remény örök!

Mindezt kézírással vetem papírra. Modern korunkban persze sokkal egyszerűbb, ha a vadász inkább a számítógépet használja erre a célra (is). Egy vékony kis CD-n elférne az összes naplóm, feljegyzésem... Sőt bőven maradna hely az elkövetkezőknek! De mi tagadás, már annyira megszoktam a régimódi körmölést, hogy egész biztosan nem fogom gépirással folytatni praktikus feljegyzéseimet.

Végezetül emlitem meg, hogy sokan a nem vadászok táborában is hódolnak a naplóiírás remek szokásának. Öcsém, aki pedig nem vadászember, ornitológiai és zoológiai megfigyeléseit vezetű évről évre vastag kötetekbe. S tulajdonképpen „csak” annyi a különbség köztünk, hogy az ő naplóiban nem rogy tűzben egyetlen vadállat sem... K. L.

Vadászmozaik

Váltócsöves Schultz & Larsen

Az a fegyver, amellyel – tudomásom szerint – a világ legtöbb vadfaját „begyűjtötték” – szám szerint kettőszáznegyvenet – egy 7x61 Sharp & Hart kaliberű dán Schultz & Larsen forgó tolzárás, közepagyatás golyós volt, a néhai Rudolf Sand tulajdona. Amikor e világhírű nimródán Roy Weatherby egy saját vállalatánál készült .300 Weatherby Magnum ismétlőt akart ajándékozni, udvarias, de határozott visszautasításba ütközött. Mondván, az Otterupban készített golyósoknak nincsen párja, marad hát jól bevált kedvencénél. A ma ott készített pusokák annyiban térnek el a régebbi típusoktól, hogy immár – a „fegyverdivatnak” megfelelően – könnyen cserélhető csövekkel kerülnek a vadászboltokba. A zárdugattyú három szemölccsel közvetlenül a csőben reteszelt. Ez a szisztéma nagyon hasonlít a Magyarországon ismertebb Sauer M. 202-ére. Agyazása emelt hátú pofadékos, ún. Monte Carlo stílusú, diófából készül.

A csakis versenypuskákéhoz minősíthető super pontos csöve 6,5x55 kalibernél 600 mm, míg 9,3x62-nél 520 milliméteres. Utóbbi esetben a fegyver teljes hossza 1040 mm, tömege pontosan 3 kg. Egyfokozatú, állítható az elsütőbillentyűje. A beépített sortárba négy darab muníció fér, s csak alulról, a tárlmez kinyitva lehet megtölteni. Ez az egyetlen nehézkos megoldás ezen a különben csak felsőfokon emlegethető ismétlőfegyveren, amelynek magyarországi megjelenése, választék-bővítés céljából, igencsak kívánatosnak látszik, melegen ajánlható.



Szerdahelyi VADÁSZBOLT

kis- és nagykereskedés

**Kényelem és elegancia
a vadászatban is...**





6500 Baja, Árpád tér 1.
Tel.: 00-36-79/424-929
Fax: 79/424-927
Mobil: 06-30/299-2237
E-mail: le_chameau_baja@hu.inter.net



Teleki Sámuel már gyakorlott vadász volt, amikor eljutott Afrikába. Naplójából kitűnik, hogy rendkívüli módon vonzotta a vadászat izgalma, számára a vadászat mindenekelőtt „halálos, víg torna” volt. A veszélyes vadak támadásának, a nagyvadakkal való, sokszor kétesélyes küzdelemnek a részletes leírása a tipikusan kettős halálhelyzetet kereső szenvedélyről vall. Nem meglepő, hogy igazi ellenfelének a kafferbivalyot tartja.

Teleki Sámuel
vadásznaplójából

Halálos, víg torna

Dr. Vojnits András

Úgy találja, hogy ha csordában, tömegben van a bivaly, nem veszedelmes. Nemelegyszer a rá jellemző nyugalommal, a bivalycsorda közvetlen közelében sétál el. Az kétségtelen – és természetes –, hogy ilyenkor is kézügyében van töltött fegyvere, de nem igen kerül rá sor, hogy tüzelnie kellene. Az állatok ugyan meglehetősen ijesztően viselkednek, a széllel állók gyanakodva felkapják fejüket, idegesen legyeznek fülükkel, csapkodnak farkukkal, „morognak és rőfögnek”, sőt van, amelyik egyenesen „tombol” – de általában ennyiben maradnak. A magányos bivaly viszont azonnal támad. Legveszedelmesebbek a kivert bikák, és az ezekből összeverődött, néhány fős „öreglegény” galerik. Különösen nagy a veszedelem az afrikai tavak partvidékén, ahol a bokros, fás savanna talaja homokos. A növények eltakarják az állatot, a lágy homok meg elnyeli a közeledő paták dübörgését. A bokrok között cserkelő, magát biztonságban hívó vadász a legváratlanabb pillanatban kerülhet szembe a halált hozó szarvakkal. Teleki szerint a bivaly nemhogy az embertől, de az orrszarvútól

sem fél, pedig azok láttán az expedíció szamarai is menten szerteszét futnak.

A bivalycsorda főleg a tapasztalatlan és ideges vadász számára válhat veszedelmessé. Höhnél nemelegyszer éppen csak hogy megmenekül a dicstelen haláltól. Egy ízben, egy több száz állatot számláló csorda láttán eluralkodik rajta a lödüh. Elkezd össze-viszsa lövöldözni, célzás és válogatás nélkül puffogat a tömegbe. Egy bivalyot vállon lő, a másoknak néhány bordáját zúzza össze, aztán egynek eltöri a hátsó lábát, majd megint egy váll-lövés következik... A megvadult állatok ide-oda rohagnak; a sebesültek le-rognak, majd továbbvonszolják magukat, a kavargó porfelhő mindent eltakar. Infernális jelenet. Höhnelt kis híján földbe tapossák, Teleki és emberei csak nagy nehézségek árán mentik ki a zürzavarból.

Ugyanezen a napon, a bozótban erősen vérző bivaly nyomára bukkannak. A délelőtti „csata” sebesülte lehet. Höhnélnek aznapra elege van a vadászból, hátramarad. Teleki nem sokat habozik, a veszélyes terepen egyedül követi az állatot, amely

egy gerinclövés után „leül”. Ezután Teleki „próbálövéseket” ad le a magatehetetlen bivalyra. (Meg kell jegyeznünk: nem szép, nem sportszerű dolog!) Az 500-as expresszsel közvetlen közéről tüzel a két szarv közé, a homlokot védő páncélra. Pattognak a golyók, repkednek a szilánkok, de az áldozat még csak el sem kábul. Ezután a 8-as fegyver következik, hasonló eredménnyel. Végül egy váll-lövés hozza a megváltást. Nem csodálkozhatunk, hogy míg a feketék szerint Teleki a *bvana mkubva*, a nagy úr, nagy vadász, addig Höhnél legfeljebb *bvana mdogo*, kis úr.

Selous, korának inkább hírhedt, mint híres vadásza, a dél-afrikai oroszlánt tartja a legveszedelmesebb vadnak, mert a sűrűségben, ahol a sebesült meghúzza magát, nem vehetjük kellő időben észre, és gyorsan támad. Második helyre az elefántot teszi, mert száz sebzett elefántból több fog támadni, mint ugyanannyi bivalyból. Kollégája, *Jackson*, a bivalyot hiszi a legveszélyesebbnek, mert aránylag alacsony termetét elfedik a bokrok, és sohasem árulja el magát. A bokrok ágai közt hamarabb észre veszi a vadászt, mint az őt, a sebzett oroszlánt viszont tíz-húsz lépés távolságból elárulja a hangja.

Teleki és sok más vadász nem különösebben tart az oroszlántól. Az ugyan igaz, hogy az oroszlán a bokrok közt a „földszintről” néz, ezért jobban kivetheti az embert, de a sűrűség megakadályozza a gyors kitörésben. A bivalyot és az elefántot ez nem tartja vissza. Hogy az oroszlán a leggyorsabb, az kétségtelen, mégis őt a legkönnyebb helyben marasztani. A bivaly és az elefánt sok nehéz, halálos sebbel is rendíthetetlenül jön tovább. A támadó bivaly követi a

vadászt, akár a véreb. Az elefánt is, csak rosszabb a látása, ezért – ha a vadásznak szerencséje van – túlszalad a célon. Az oroszlán, bármennyire sértő is ez az állatok királyára, a legkevésbé bátor, hamar feladja az üldözést és lemarad.

Ezért vagy másért a nagymacskákból keveset lőnek, és nem is nagyon tartanak tőlük. Leopárd csak néha, véletlenül kerül terítékre; valami mozog a bokrok között, Teleki odapörkököl, és az eredmény egy szép pettyes bunda.

Az oroszlánnal nincsen szerencséje Telekinek, az állatok állítólagos királya a naplóban is keveset szerepel. Persze a nagy tamtammal vonuló, háromszáz fős karaván nem éppen ideális kíséret az oroszlánvadászathoz. Csak pár példányt ejt el, még többet elveszít, mert hiába követi a sebzett állatokat, a sötétedés miatt rendre vissza kell fordulnia. Néhányszor azért meggyőződik a nagy macska erejéről és rugalmasságáról. Egy ízben látja, hogy az oroszlán tíz méter széles és húsz méter mély, meredek falú árkot ugrik át. Igaz, közben kiejti szájából a zebrafejet.

Az antilopokat javarészt pusztán a konyhára szánja, sok szót nem pazarol rájuk, nem ellenfelek. De a szokatlan kinézetűt vagy viselkedésűt köztük is észreveszi.

Teleki valóságos arzenált visz magával az útra. VOJNICH OSZKÁR (*Hogyan vadásszunk veszélyes vadra, 1914*) szerint a grófnak Afrikában a következő puskái vannak: „...két 8-as golyós fegyver Hollandtól, 10 drachma fekete porral és keményített ólomgolyóval töltve, egy 10-es öbű golyós, egy 577-es express, 6 drachma porral, két 500-as express 5 drachma porral töltve, és két paradox, mind hátultöltő”. Hogy ▶



„...erősen sarokba szorított és nem hagyott fel az üldözéssel még akkor sem, midőn már két golyót kapott a torkába. Szerencsére még idejében fogyott ki a párája és dögölten rogyott le lábaim előtt.” (archív)



„A bivalyok egyike embereimet legalább 500 lépésnyi távolságból támadta meg.” (archív)

mit és mennyit lönek, az tehát nem a fegyvereken múlik...

Végezetül néhány idevonatkozó idézet a vadásznaplóból, először a bivalyokról (szerkesztve). Az 1888. januári bejegyzéseket olvasva némi fogalmunk lehet a valamikori vadbőségről:

„1887. Augusztus 2. Ndsiri-tó. 1 gnú-antilop, 2 bivaly. A bivalyvadászatnál abban a veszélyben forogtam, hogy az ide-oda rohanó nyáj el fog taposni.”

„1888. Január 8. Guasszo Nyuki. 2 bivaly (kettős lövésre). Midőn a második bivaly is megsérült, mint valami vadászkutya, úgy keresett, azután pedig ellemen támadt, ekkor a torkába röpített golyó leterítette.

1888. Január 17. Guasszo Nyuki. Két bivaly. Közülük hármat három lövéssel egy nyájból lőttem ki. A negyedik megsebesülve, Szeiff Mohammedet üldözőbe vette, ez azonban mint valami torréador, ügyesen félreugrott, és így alkalmat adott arra, hogy az állat torkára jól irányított lövéssel szorultságából kimentsem.

1888. Január 22. Guasszo Nyuki. 5 bivaly. Egy megsebesült bivaly elveszett. Közülük az egyik különösen gonosz természetű volt; torkára irányított lövéssel leterítettem.

1888. Január 23. Guasszo Nyuki. 1 orrszarvú, 1 bivaly, 1 vízi bak. A bivalyt már néhány nappal ezelőtt megsebesítettem; ezért amint megpillantott, mindjárt rám támadott; 5 lépésnyi távolságból a torkába lővén, leterítettem.

1888. Január 25. Guasszo Nyuki. 4 bivaly.

1888. Január 26. Guasszo Nyuki. 1 orrszarvú, 3 bivaly, 1 tehén-antilop (Caama). A bivalyok egyike lelesva-bozótban erősen sarokba szorított, és nem hagyott fel az üldözéssel még akkor sem, midőn már két golyót kapott a torkába. Szerencsére még idejében fogott ki a párája és döglötten rogyott le lábaim előtt. Három megsebesített bivalyt a sűrű bozótban elvesztettem, újra azon megfigyelést tettem, hogy a bivalyok gyakran maradnak megsebesült társaik mellett, és őket addig őrzik, míg meg nem döglöttek.

1888. Január 27. Guasszo Nyuki. 2 bivaly, 1 orrszarvú. A bivalyok egyike embereimet legalább 500 lépésnyi távolságból támadta meg. Újtát állottam és kétszer a földre terítettem, de újra megint felugrott és embereimnek nekiszaladt. Csakis újabb három lövés után terítettem le.

1888. Január 28. Guasszo Nyuki. 2 bivaly.

1888. Január 29. Guasszo Nyuki. 3 bivaly, 2 tehén-antilop.

1888. Január 30. Guasszo Nyuki. 2 orrszarvú, 4 bivaly (két kettős lövésre).

1888. Január 31. Guasszo Nyuki. 2 orrszarvú, 5 bivaly, 2 zebra, 2 megsebesült bivaly elveszett.”

A kevés, oroszlanra vonatkozó naplójegyzetből is kitűnik, hogy nem volt különösebben szerencsés oroszlanvadász, de talán nem is nagyon érdekelte a „folytonosan” menekülő királyi vad:

„1887. Augusztus 18. Turuka. Megsebesíték egy oroszlant, sokáig üldözöm, végre az esti szürkületben elveszítem, mivel folytonosan menekült és jó lövésre soha alkalmam nem nyílt.”

A leopárdot még ennyire sem, majdhogynem említésre méltónak sem tartja:

„1887. Március 27. Kizingo. Útközben fiatal leopárdot lőttem.”

Egy feljegyzésre méltó, ismeretlen antilop:

„1887. Március 11. Mkomázi. Két antilopot (a mpala fajból), gyöngytyúkokat és egy ismeretlen, vörös színű, hasán fehér szőrű antilopot ejtettem zsákmányul. Ezen állatnak vékony nyaka, igen hosszú lábai és rövid, feltűnően keskeny teste volt. Szarvai gömbölyűek voltak.”

A harcias ellenfelet Teleki akkor is megbecsüli, ha az csak egy antilop:

„1887. December 3. 1 orrszarvú, 1 elenn-antilop, 3 kvagga. Négy ízben figyeltem meg, hogy az elenn-antilop, ha megsebesült és nem bír tovább menni, hirtelen és erősen szokott támadni. Az említett alkalmakkor az antilopnak mindig egy lába el volt löve, mindezen esetekből azt vettem ki, mintha képtelen volna, ha egyszer elesett, újra felállni. De ülve is nagyon ügyesen csúszott ide s tova, és villámgyorsasággal és nagyon ügyesen védekezett.”

Bátor, támadó jámbor füevő? Igen, van ilyen, a „mi” gímszarvasaink közül is akadt már olyan, amelyik embert ölt. Száz évvel később, amikor a centenáriumi Teleki-expedíció zoológus tagjaként Afrikában voltam, magam is majdnem megijáram. A kis híján gyászos eseményt naplóm 1988. február 8-án így rögzítette:

„A tó partján neveléses kalandom volt. Megkergettem egy gnúbika. Felőle fújt a szél, meg a szemébe süttött a délutáni nap, nem vett észre, s rendíthetetlenül jött felém. Már csaknem elütött, amikor megtorpant, rám meredt, az utalattól elfintorodott és támadásba ment át. Sürgősen visszavonultam. Elefánttól, megvadult bivalytól vagy oroszlantól sebeket kapni még csak-csak, de hogy egy antilop tiporjon el, az túlzás. Még ha ló nagyságú, akkor sem dicsőség. Nem fogom kiröhögteni magam.”

De ha egy kafferbivaly jön, nem tudom, mit csinálnak...

Csupán egy szappanbuborék?

Még egyszer a „szélről” – olvasónktól

Teljes mértékben egyetértek a KAMMERMANN PÉTER (*Merről fúj a szél?* – Magasles 2004/3.) írásában megfogalmazottakkal: csak jó széllel lehet eredményes a vadászat! Igaz, nagyon ritkán előfordulnak olyan esetek, amikor a tarkónkat legyezgető szél ellenére a vad mégsem kap szagot. Ilyenkor általában a terepalakzatok tréfálnak meg minket, s ez főleg akkor bosszantó, ha fordítva is előfordul. Tapasztalatom szerint a gyenge, szinte csak ide-oda lengedező szellő a „legveszélyesebb”, mert bármikor képes száznolevan fokos fordulatot venni, vagy egészen más irányba fújni, mint ahogyan azt gondoljuk. Ha-

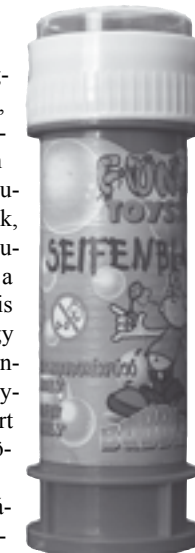
sok hasznát. Ez a vadászat azonban tökéletes területismeret igényel, mert tudnunk kell, a vadat hol, milyen erdőrészekben keressük.

Mióta filmezéssel is foglalkozom a szélirány pontos megállapítása még fontosabbá vált, hiszen egy jó felvétel elkészítése miatt szinte testközelbe kell becserkelni a vadat. A cikkben említett módszerek közül egyik sem volt jó a már fent említett enyhe szél esetén, mert csak egy-két méter távolságra „mutatta” a szel. Ez pedig sok esetben csálóka lehet. Ezért más megoldást kell keresni: a szappanbuborékot! A buborék előnye, hogy akár 10-15 méterre is ellibeg a levegőben, pontosan kö-

vetve a szélirány legkisebb változásait, légörvényeit. Amellett a fűvóka olcsón beszerezhető, s csupán annyi a teendőnk, hogy a tubus zárókupakjából eltávolítsuk a golyócskát. Arra is ügyelnünk kell, hogy a „szerkezetet” mindig függőleges helyzetben hordjuk, mert a kupak nem zár tökéletesen.

Nos, ezt a kis játékszerzt bátran ajánlom minden kedves vadásztársamnak. Senkit se riasszon vissza, hogy esetleg mások jót derülnek rajta!

Takács Viktor



TENGERDI VADÁSZATSZERVEZŐ IRODA
H-8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, VILMA U. 9.
TEL: 30/9398-207; FAX: 85/376-810
Web: www.tengerd.hu; E-mail: info@tengerd.hu

Ízelt programajánlatainkból:

Oroszország	5 vadásznapi 1 szibériai bak	2540 \$
Kazahsztán	7 vadásznapi 1 kőszáli bak	2990 €-től
Namibia	7 vadásznapi 5 vad	2375 €-től
Dél-Afrika	8 vadásznapi 7 vad	2395 €-től
Tanzánia	7 vadásznapi 1 kafferbika	5800 \$

További célszágok: Zambia, Mongólia, Új-Zéland, Kirgizia, Kanada,
Kérésére utánvétellel postázzuk reklámfilmünket!

VADHÍVÓ SÍPOK

- suta hívóh. > 2000 Ft
- gidasírás > 2000 Ft
- kombinált óz > 3500 Ft
- suta panasz. > 3500 Ft
- rőka > 2000 Ft
- szalonka > 2000 Ft
- vadkacsa > 2000 Ft
- vaddisznó > 7000 Ft
- kutyásip > 1700 Ft

diótájból és szaruból.

Megrendelhető postai utánvétellel:
Fenyvesi Zoltán,
54/706-528, 30/387-4013

ROZSDAMENTES

Edelsthal KARKUS INOX
gallyvédőrácsok, ütközésvédők, csomagtartók, szinten minden, ami rozsdamentes csőből elkészíthető.

Karkus Meister Kft.
1151 Budapest, Ajándék u. 2.
Tel.: 1/307-5387, 307-5428
www.karkusmeister.hu

SÓLYOM

VADÁSZFEGYVER-JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakszerű javítása, teljes felújítása, agyazás, távcső- és lámpaszerezés.

Bizományosi vadászfegyverek árusítása

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Római Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

BENKOVICS AUTOCENTRUM

Gazella 2.4TD
kishaszonjárművek

- > Platós-ponyvás 3 szem. 10 200 € + áfa
- > Platós-ponyvás 3 szem., 4x4 12 350 € + áfa
- > Platós 6 szem. 11 950 € + áfa
- > Platós 6 szem., 4x4 12 950 € + áfa

2400 Dunajváros, Lokomotív út 7.
Tel./fax: 25/503-315
Tel.: 25/503-316; 20/926-9833
E-mail: kia@mail.uti.hu

Július

Ha július, akkor kánikula! Sok vadász ilyenkor szögre akasztja (illetve páncélszekrénybe rakja) puszkáját és családjával nyaralni megy. Igaz, bőven idenye van még az őzbaknak, vaddisznónak, s lehető az aranysakál – és a hónap közepétől – a borz is.

A vad ilyenkor gyakran szenved a nagy melegtől. Többnyire csak éjjel, amikor enyhül az idő, mozog. Júliusban (és minden aszályos hónapban) különösen fontos, hogy tele legyenek a vadatatók, s a mesterséges dagonyák is rendelkezésre álljanak.

Erdőn-mezőn ilyenkor már csak ritkán hallatszik madárdal. Csupán a barátkák, tengelicek zendítenek rá olykor, néha még megszólal a sárgarigó és a kakukk. Nagyon sok énekesmadarunk ekkor vedlik.

A vadgerlék azonban búgnak, és a réteken hallani egyre ritkább fürjeink pitypalattylását is. A tocsogók partján megjelennek az első békabébik is. Mivel nagyon sok állatfajnak kedvelt táplálékot jelennek, sajnos csak igen kis részük éri meg a brekegő felnőttkort.

A vadászok számára pedig különösen kedves, hogy már láthatják az őzek üzekedésének első nyomait, a boszorkánygyűrűt.

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. cs	3,51*	19,45*	19,24*	2,07*
2. p	3,51*	19,44*	20,29*	3,05*
3. szo	3,52*	19,44*	21,18*	4,19*
4. v	3,53*	19,44*	21,53*	5,44*
5. h	3,54*	19,43*	22,19*	7,09*
6. k	3,54*	19,43*	22,39*	8,31*
7. sze	3,55*	19,42*	22,57*	9,49*
8. cs	3,56*	19,42*	23,13*	11,02*
9. p	3,57*	19,41*	23,29*	12,13*
10. szo	3,58*	19,41*	23,46*	13,22*
11. v	3,59*	19,40*	–	14,31*
12. h	3,59*	19,39*	0,06*	15,39*
13. k	4,00*	19,39*	0,30*	16,47*
14. sze	4,01*	19,38*	1,00*	17,50*
15. cs	4,02*	19,37*	1,38*	18,47*
16. p	4,03*	19,36*	2,27*	19,34*
17. szo	4,04*	19,35*	3,24*	20,13*
18. v	4,05*	19,34*	4,29*	20,43*
19. h	4,07*	19,33*	5,38*	21,07*
20. k	4,08*	19,32*	6,49*	21,27*
21. sze	4,09*	19,31*	7,59*	21,44*
22. cs	4,10*	19,30*	9,10*	22,00*
23. p	4,11*	19,29*	10,22*	22,16*
24. szo	4,12*	19,28*	11,36*	22,34*
25. v	4,13*	19,27*	12,53*	22,55*
26. h	4,15*	19,26*	14,15*	23,21*
27. k	4,16*	19,24*	15,38*	23,57*
28. sze	4,17*	19,23*	17,00*	–
29. cs	4,18*	19,22*	18,11*	0,46*
30. p	4,19*	19,21*	19,07*	1,52*
31. szo	4,21*	19,19*	19,48*	3,12*

A nyári időszámítás alatt a *-gal jelölt időpontokhoz egy órát hozzá kell adni.

8 SUPER GRADING
Hi-Tek -12m. Akció 26.800Ft!
SIMEX ALLSPORT
ARB -ARB differenciálzárak. (Land Rover 230.000Ft-tól)
WARN
Pro Comp Futómű emelő szeft
 +36 20/936 4320 +5cm 152.000Ft-tól
 Simex gumik, Allsport Interceptorok, Csőrök, rántókötetek, sekkik, kárpokok

Július nevét Julius Caesarról kapta. Nem véletlenül, hiszen a császár csillagásza, Sosigenes reformálta meg a rómaiak naptárjait.

Júliusban vadászhatók: őzbak, vaddisznó, üregi nyúl, róka, pézsmapocok, nyestkutya, mosómedve, borz (július 15-től), aranysakál, dolmányos varjú, szarka, szajka.

A hónap kevés jeles nappal büszkélkedhet.

Július 2., Sarlós Boldogasszony. Az asszonyoknak dologtíltó nap. Ilyenkor tartották az aratási vásárokat.

Július 5., Sarolta. Ha esővel köszönt be, rossz lesz a dió- és gyöngytermés. A hiedelem magyarázata az, hogy az esős július eleje nagyon kedvez a levélpusztító gombáknak, amelyek a dió- és gyöngyfát is megtámadhatják.

Július 20., Illés napja. Ősi kígyó- és medveünnep, a pásztoroknak dologtíltó nap. Gonoszjáró napnak is számít, gyakran zivatart, jég-esőt hoz.

Július 22., Mária-Magdolna, szépségvarázsló nap.

E hónapban, 1867. július 12-én született **Kaán Károly**, akit sokan a legkiválóbb erdészek tartanak.

Ő vetette fel elsőként a szikes területek fásítását is.

Az egyik első természetvédő volt, nevét ma évtizedes középiskolai tanulmányi verseny is őrzi.

A Diana Vadász – Felnoítképző
 Alapítványi Szakképző Iskola és Kollégium
 Intézmény-akkreditációs lajstromszám: 0486; Tanúsítvány száma: 06-0015-03; 6640 Csongrád, Jókai M. u. 14., tel./fax: 63/483-790, 30/857-4245, e-mail: dianaszki@vnet.hu folyamatosan szervezi felnótteknek a

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)
- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
- halász (2 év)
- lovastúra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízkiűző (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetőek.
 A tandíjat vagy egy részét a munkaügyi központok téríthetik.
 Érdeklődni a megadott címen, telefonszámon lehet.

A Weidmann Kft. a nyugat-magyarországi határ mentén, Vas, Zala, Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyében, kb. 200 ezer hektáros területen főként nagyvadra vadászhat. Különösen gazdag e területek szarvas-, őz- és vaddisznóállomány. Apróvadás vadászattólük mintegy 150-250 km-re lévő területeken lehetséges, de igény szerint Magyarország bármely területén, minden vadászható vadfajra szervez vadászatot. Lehetőség van egyéni, illetve kollektív vadászatra (vaddisznó hajtóvadászat), de egy-egy időszakra szóló szerződés alapján ún. „csomag” vásárlására is (igény szerinti konstrukció kidolgozásával segítünk elképzeléseit megvalósításában).

Részletes információ és árjegyzék a **www.weidmann.hu** internetes oldalon található.
weidmann@axelero.hu



PÁKÁSZTANYA

Horgász - Vadász
Természetjáró Szaküzlet
 Kezdőknek - Profiknak
 Szakértőknek - Mágusoknak
Nyitás: Június 28-án
Debrecen, Bem tér 14.
Tel.: 06 20 9163-211

ELIT HUNTER KFT. * 1171 BUDAPEST, PÉCELI ÚT 287. * TEL.: 20/200-1526 * FAX: 258-3297

Table with columns: IJAK, Reflex Ijak, BOWTECH CSIGÁS IJAK, Black Hawk2, Bp.

ERVA FOTÓ-ÓPTIKA KFT. CANON FOTÓSZAKÜZLET * 1072 BUDAPEST, KLAUZÁL TÉR 13. TEL.: 352-8183, 352-8191, 461-0889 * FAX: 461-0890

Table listing optical products like távcsövek, binokulárok, and various accessories with prices.

FOTOTECHNIKA LŐRINCZ ÉS FIA KFT. * 1056 BUDAPEST, VÁCI U. 61. * TEL./FAX: 266-0485, 337-2902

Table listing camera and optical accessories like HASZNÁLT TÁVCSÖVEK, Binokulárok, and various lenses.

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSÓ TÉR 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507

Table listing firearms and accessories like ÚJ FEGYVEREK, Smith Wesson, Remington, etc.

GEMENC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432 * NYITVA TARTÁS: H-P 10-17,30-IG

Table listing hunting gear like Izs 12-es lapát, Leica, Polár garnitúra, etc.

H & B VADÁSZATI KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * ÜZLETÜNK: MONARCHIA VADÁSZBOLT * 9700 SZOMBATELY, FŐ TÉR 29. TEL.: 94/318-671 * MOBIL: 70/315-1314 * E-MAIL: MONARCHIAVADASZBOLT@PRO.HU * NYITVA: H-P 10-18, SZOMBAT 9-13

Table listing hunting gear like NYITÁSI AKCIÓK! Minden ruházati termékre, Vászón + bőr kombinációj, Bivalybőr térdnadrág, etc.

GERINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BATHORY ÚT 1. * TEL.: 34/540-562 * NYITVA: H-P 8-17-IG

Table listing cars and accessories like PAJERO WAGON, PAJERO PICK UP, PAJERO PININ, etc.

GOMBÁS SÁNDOR „VÁREDEI” KFT. * TEL.: 30/933-2216 * WWW.VADASKERT.HU * INFO@VADASKERT.HU

Table listing hunting services and equipment like VADISSZÓ KERTBEN, SZABAD TERÜLETEN, etc.

GROZER CSABA * 9211 FEKETEERDŐ, FŐ ÚT 5. * FAX/TEL.: 96/224-298 * TEL.: 96/224-417, 30/939-7627

Table listing various hunting and outdoor products like IJAK, Késő avar, Török íj, etc.

HARGITA JAGD VADÁSZBOLT – HÍVATÁSOS VADÁSZOK SZAKÜZLETE * 6800 HŐDMEZŐVÁSÁRHELY, ANDRÁSSY U. 32. TEL./FAX: 62/248-768 * TEL.: 30/9580-603 * WWW.HARGITAJAGD.HU

Table listing firearms and accessories like ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK, ÚJ SÖRÉTES FEGYVEREK, etc.

HOR-SZA Kft. VADÁSZBOLT * 9600 SÁRVÁR, BATHYÁNY ÚT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

Table listing hunting gear like GÖLYÖS ÉS SÖRÉTES FEGYVEREK, Fegyverlámpák, etc.

Dr. JUHÁSZ TAMÁS KISÁLLATRENDELŐ KFT. * 1112 BUDAPEST, PÉTERHEGYI ÚT 46. * TEL./FAX: 310-1106, 310-0108, 310-1554 * NONSTOP

Table listing pet products like Vizsgálóti díj, Macska, Kutyák, etc.

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633
4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36. * TEL./FAX: 52/421-338 * 4400 NYÍREGYHÁZA, ZRIŃNYI I. U. 8-10. * TEL.: 42/413-423
3530 MISKOLC, SZÉCHENYI U. 14. * TEL.: 46/341-464 * 5600 BÉKÉSCSABA, LUTHER U. 12. * TEL.: 66/449-369
6000 KECSKEMÉT, SZÉCHENYI TÉR 14. * TEL.: 76/321-942 * 6722 SZEGED, KOSSUTH L. SGT. 21. * TEL.: 62/424-342
6500 BAJA, HATTYÚ U. 2. * TEL.: 79/321-364 * 1165 BUDAPEST, MARGIT U. 116. * TEL.: 70/2116-480
2890 TATA, KATONA U. 17. * TEL.: 34/481-535 * 8200 VESZPRÉM, RÁKÓCZI U. 5. * TEL.: 88/325-033
8360 KESZTHELY, RÁKÓCZI U. 3. * TEL.: 83/314-101 * 8900 ZALAEGERSZEG, BIRÓ M. U. 47. * TEL.: 92/348-011, 30/9398-369
7626 PÉCS, KIRÁLY U. 71. * TEL.: 72/225-204 * 3300 EGER, TORONY ÚT 1-3. * TEL.: 36/410-131
3200 GYÖNGYÖS, SZENT BERTALAN U. 4. * TEL.: 37/301-860 * 7030 PAKS, TOLNAI ÚT 2. * TEL.: 75/315-687
4600 KISVÁRDA, SZENT LÁSZLÓ U. 13. * TEL.: 45/415-887 * 5350 TISZAFÜRED, PIAC TÉR 6. * TEL.: 59/511-234, 30/9585-568

Table with columns for product names (SELLIER BELLOT LŐSZEREK, AKCIÓS KÉSEK, BICSKÁK, etc.), specifications, and prices.

HUBERTUS VADÁSZBOLT * 9400 SOPRON, LACKNER K. U. 6. * TEL./FAX: 99/314-317
NYITVA TARTÁS: H-P 9-12, 13-17; SZO 9-12

Table listing various products like AKCIÓS KÉSEK, BICSKÁK, and their prices, organized in columns.

HUNGARO-ARMS KFT. VADÁSZBOLTOK - BUDAPEST, SOROKSÁRI ÚT 132. 1/215-6458 * GYŐR, APÁCA U. 14., 96/328-876
MOSONMAGYARÓVÁR, MAGYAR U. 38., 96/219-459 * SZOMBATHELY, WESSELÉNYI U. 2., 94/339-336
WWW.HUNGAROARMS.HU * INFO@HUNGAROARMS.HU

Table with columns for product names (ZASTAVA GÖLYÖS VADÁSZPUSKA, MKP Z-17, etc.), specifications, and prices.

KÖRMEENDI ZOLTÁN * 9300 CSORNA, MÁRTIROK TERE 4. * TEL.: 30/9460-841

Table listing accessories like Vadász lódeszlepka, Füles irhasapka, etc., with prices.

HUNOR 2000 Bt. VADÁSZBOLT * 8360 KESZTHELY, SZÉCHENYI ÚT 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482 * FAX: 83/336-281
NYITVA: H-P 8-16-IG, SZ 8-13-IG

Table listing various products like ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK, Savage Bock, etc., with prices.

INDIFERMA KFT. * VADÁSZRUHÁZAT KÍS-ÉS NAGYKERESKEDELEM * 2440 SZÁZHALOMBATTA, VÖRÖSMARTY ÚT 40.
TEL.: 23/359-158 * FAX: 23/540-159 * NYITVA TARTÁS: H-P 8-16

Table listing hunting gear like INGEK, NADRÁGOK, SAFARI, etc., with prices.

INTERMAS TERMELŐ ÉS KERESKEDELM KFT. * BÉKÉSCSABA, MEDNYÁNSZKY U. 17. * TEL.: 20/945-0764
FAX: 66/450-538 * E-MAIL: INTERMAS@BEKESNET.HU * WWW.INTERMAS.INI.HU

Table listing hunting equipment like AUTOMATA KORONGDOBÓ GÉPEK, AMERIKAI TRAP, etc., with prices.

KALIBER MAX FEGYVERBOLT * 1039 BUDAPEST, MÁTYÁS KIR. U. 12. * TEL.: 240-1923

Table listing various ammunition and accessories like HASZNÁLT VADÁSZFEGYVEREK, LLAMA, etc., with prices.

KÁTAI VADÁSZ, HORGÁSZ KIS-ÉS NAGYKERESKEDÉS * 5900 OROSHÁZA, KÖND U. 44. * TEL./FAX: 68/411-612
KÁTAI VADÁSZBOLTOK: 5540 SZARVAS, KOSSUTH L. U. 46. * TEL.: 66/312-288 * 6721 SZEGED, TISZA LAJOS KRT. 19.
TEL.: 62/556-880 * WWW.KATAIVADASZBOLT.INFO

Table listing hunting gear like ARMUSA LŐSZEREK (VADÁSZ), DOCTER KERESŐTÁVCSÓVEK, etc., with prices.

LUPO-HUNGARY Bt. * 1185 BUDAPEST, DUNA U. 66. * TEL.: 1/294-1057, 70/314-8012 * E-MAIL: SIMO.GERGELY@AXELERO.HU

Table listing various products like LUPOSAN TERMÉKCSALÁD, LUPOSAN BIOMINERAL, etc., with prices.

KERÍTÉSCENTRUM Kft. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like CSOMÓZOTT VADHÁLÓK, W98 átmérő 2,52 mm sz-méret, W26 átmérő 2,52 mm sz-méret, etc.

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128. * TEL./FAX: 1/453-2329

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like WATZMANN LÄBBELIK, Kord derékmelegítő, Kord leszák, etc.

MILITARY CÉLPONT – KATONAI – VADÁSZ- ÉS MUNKARUHÁZATI BOLT * KECSKEMÉT, KAFFKA M. U. 10. * TEL.: 76/412-114

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like VADÁSZ RUHÁZAT, Kötött pulóverek, BAKANCSOK, GORE-TEXT bakancsok, etc.

M-ZERO FEGYVER ÉS VADÁSBOLT * 2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI U. 5/A * TEL./FAX: 24/465-373, 30/9516-440

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like CHEDDITE LŐSZEREK, 12/70 Cheddite vadász 32 g, HASZNÁLT FEGYVEREK, .38 revolver Weihrauch 6", etc.

NATURA HÓD * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ADY E. U. 37. * TEL./FAX: 62/534-255; 534-256 * WWW.NATURA-HOD.HU

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like GÖLYŐS FEGYVEREK, SÖRÉTES FEGYVEREK, Fabarm automata, etc.

NIMRÓD-VADHÍVÓ * 4135 KÖRÖSSZEGAPÁTI, JÓKAI U. 1. * TEL.: 30/387-4013, 54/706-528 * FENYVESI ZOLTÁN

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like SZARVASHÍVÓ BŐGŐKÜRT, 30-35 cm szaru, VADHÍVÓK, Suta panaszhang, etc.

STRAUSS METAL BIZTONSÁGTECHNIKA * 7630 PÉCS, MOHÁCSI ÚT 107. * TEL.: 72/511-707, 72/511-706

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like Biztonsági fegyverszékény, 49.157, Pisztolytrezor (bűtör.), 53.129, etc.

SZENDI ÁLLATOS BOLT – KISÁLLATELEDEL ÉS FELSZERELÉS * BUDAPEST, XII., SZENDI ÁROK 1. * TEL.: 30/9336-802

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like AKCIÓK, Eukanuba felnőttnél, Eukanuba kölyök min. kutyatáp 750kg, etc.

NOMÁD VADÁSZÜZLET * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like KERESŐTÁVCSŐVEK, Fomei 7x50 vil.p., Fomei 7x50, etc.

RÁBAI Kft. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA, ZSIGMOND U. 10. * TELEFON: 66/451-171

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like ZASTAVA VADÁSZFEGYVEREK, 222 rem., 223 rem., 30/06.7x64, etc.

REINTEX Kft. * 5000 SZOLNOK, THÖKÖLY ÚT 85. * TEL.: 56/424-455 * FAX: 56/424-743

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like Pílotá hálózások HS., 6.000, Combat bakancs fekete, 14.900, Rúdlámpa mattezüst 23208-DL, etc.

REMETE VADÁSZBOLT * 2120 DUNAKESZI, Fő út 69. * TEL.: 30/919-4357 * E-MAIL: REMETE@SZODLIGET.TVNET.HU

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like Új IZS 27 EM Bock 20/76 5 csere choke 1 billentyű, 129.000, ZKK 600 8x64 S 6x42 Schmidt & Bender 51 cm cső 6 huzag, 315.000, etc.

SEFAG RT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690-323

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like RUHÁZAT, LÄBBELI, Vigos kabát, Banner kabát, Lődekabát, etc.

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET * 1238 BUDAPEST, LÓALLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like Kötött pulóverek, mellények, kardinigó, 3.375-6.563, etc.

Table with 4 columns: Product/Specification, Price, Product/Specification, Price. Includes items like Meindl cipők, 25.625-161, Vadászszekék, 5.000-161, etc.

SEELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKER. * MOBILKER 2000 Kft. * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI U. 24/A * TEL.: 291-8889

Table with columns for product names (e.g., GRONELL CIPŐK, SEELAND, HARKILA, NORSVEDA) and prices.

SÓLYOM VADÁSZBOLT (IJÁSZ SZAKÜZLET) * 4220 HAJDÚBÖSZÖRMÉNY, BETHLEN GÁBOR U. 30. * TEL.: 52/228-661, 20/913-1052

Table with columns for product names (e.g., Kivonatos árlista, IJÁSZAT) and prices.

SEELAND VADÁSZRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKER. * MOBILKER 2000 Kft. * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI U. 24/A * TEL.: 291-8889

Table with columns for product names (e.g., BROWNING FEGYVEREK, WINCHESTER FEGYVEREK) and prices.

TREZOR-LIKTOR Kft. * 5600 BÉKÉSCSABA, ILLÉSHÁZI ÚT 18. * TEL: 66/453-540 * FAX: 66/546-370

Table with columns for product names (e.g., FEGYVERTÁROLÓK) and prices.

VADÁSZ HORGÁSZ BOLT * 5520 SZEGHALOM, KOSSUTH L. U. 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223 * MOBIL: 70/275-9453, 70/310-1594

Table with columns for product names (e.g., HASZNÁLT FEGYVEREK, IZS 18 12-es) and prices.

ZANAKO Bt. * 2230 GYÖMRŐ, LEVÉL U. 6/A * TEL./FAX: 29/330-718, 29/333-952 * NYITVA: H-P: 8-18, SZO: 8-13 ÓRÁIG

Table with columns for product names (e.g., VADÁSZRUHÁZAT, Ötönynadrág) and prices.

ZALA-VADÁSZ VADÁSZATI ÉS KERESKEDELMI Kft. * 8900 ZALAEGERSZEG, TOMPA U. 1. * Pf. 277. * TEL./FAX: 92/323-746, 30/288-9682

Table with columns for product names (e.g., ÓZ, 351-400 g) and prices.

Különböző valutanemekben közölt árak

KISS AND KOLLÁTH * TRADING DEPOSIT PARTNERSHIP * 2120 DUNAKESZI, FÓTI ÚT 23. * TEL.: 27/540-160

Table with columns for product names (e.g., Kafferbika vadászat) and prices.

BENKOVICS AUTOCENTRUM * HIVATALOS NIVA TRUCK MÁRKÁKÉPVESELET ÉS SZERVIZ * 2400 DUNAÚJVÁROS, LOKOMOTÍV ÚT 7.

Table with columns for product names (e.g., NIVA 4X4 TEHERGÉPKOCSIK) and prices.

MISTRAL-HUNGARIA VADÁSZSZERVEZŐ IRODA * 1122 BUDAPEST, MOSZKVA TÉR 21. * TEL./FAX: 356-3035

Table with columns for product names (e.g., MARALSZARVAS, Szibériai kőszáli kecske) and prices.

TENGERDI VADÁSZSZERVEZŐ IRODA * 8647 BALATONMÁRIAFÜRDŐ, VILMA U. 9. * FAX: 85/376-810

Table with columns for product names (e.g., DÉL-AFRIKAI VADÁSZATOK) and prices.

Mielőtt megszületnek

A kutya szukák többnyire jól viselik a vemhességet. A gazdáik már kevésbé. Minden vemhes kutya nagy odafigyelést és az eddigieknél tápúsabb kosztot igényel. S ilyenkor bizony az elhelyezésére is jobban oda kell figyelnünk. Tiszta ól, tiszta, kifertőtlenített kennek várja majd a kiskutyákat. A szukát pedig ilyenkor nem illik dolgoztatni, ám annál többet kell foglalkozni vele. Augusztusi lapszámukban a kölyök-várás időszakát mutatjuk be.



Augusztusi számunkból...

Káros kisragadozó?

A nyest az egyik legelterjedtebb – ha nem a leggyakoribb – hazai kisragadozó. Szinte az ország egész területén előfordul. Állománya az utóbbi két évtizedben ugrásszerűen megemelkedett. Ennek egyik oka kétségtelenül az, hogy védelem alatt állt, a másik – és valószínűleg döntőbb – ok pedig az életmódja változásában rejlik. Ugyanis a nyest beköltözött a falvakba, városokba. Legtöbbször csak ürülékük utal jelenlétükre, vagy éppen a pacsmagoló példányok érdekes hangja, hancúrozása. Egyébként sokszor észre sem vesszük, hogy e menyétféle ragadozó ott lakik a saját környezetünkben, talán épp a padláson alusza át édesdeden a nappalt. Éjszaka aztán vadászni indul, nincs előle biztonságban a kisebb madár vagy emlős, de szívesen fogyaszt gyümölcsöt is. Apróvadás területen vagy fácán- és kacsanevelő telepeken azonban valóságos átok a jelenléte. Ezeken a helyeken mindenképpen gyérítenünk kell állományát.

Félelmetes sörétlövés

Másként hatékony a golyós és a sörétes töltény. Előbb említett hosszúka, gyakran ólomhegyben végződő, tombak burkolatú lövedéke a nagyvad vitális testrészt pontosan eltalálva, azt roncsolva okozza annak igen gyors végét. Ettől eltérően a sok-sok gömbölyű sörétszemből álló nyaláb az apróvad testét óriási erővel, mintegy „lapátütésszerűen” éri, roncsolja az idegvégződéseket, ami egy pillanat alatt olyan hatalmas sokkot okoz, hogy abban pusztul el az állat. A sörétsóva hatékonysága függ a lőtávolságtól, a testet ért szemek nagyságától és számától, azok sebességétől és a becsapódási energiájától. Ideális esetben még akkor is primán öl, mondhatni félelmetesen hathatós, ha a létfontosságú szervekig – szív, agy stb. – valójában egyetlen szem sörét sem jut el.



hungaro-ARMS KFT
FEGYVER-NAGYKERESKEDEK

Bábkézes kivitel:
Kaliber: .30-06 Springfield
7 Rem
.222 Rem
.223 Rem
.22-250 Rem + 30.000 Ft felár

Budapest Sorkút ut 122 106-1) 215-4028	Győr Ágoston u. 14 (06) 33-824 313-840	Mosonmagyaróvár Rajgor ut 38 (06) 331-401	Szendehely Kisvillány u. 2. (06) 339-334
--	--	---	--

Internet: www.hungaroarms.hu E-mail: info@hungaroarms.hu

Hetven év gyártási tapasztalatai:



NIKE sörétes löszerek
Trap sportlőszerek
Skeet sportlőszerek
vadászlőszerek
speciális löszerek

a márkakereskedőknél.

Magyar gyártmány!

NIKE-FIOCCHI
SPORTLŐSZERGYÁRTÓ KFT.

8184 Fűzfőgyártelep, Pf. 22.
Tel.: 88/451-310, 88/596-160, fax: 88/451-091
E-mail: techinfo@nike-fiocchi.hu
www.nike-fiocchi.hu

Harmónia Material Kft.
4025 Debrecen, Széchenyi út 10.
Tel.: 52/430-468

HUNO 2000 Kft.
8184 Fűzfőgyártelep, Munkás tér 4.
Tel.: 88/451-584

VÁRERDEI
Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

VÁRERDEI Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

Vadászterületünk, az ország legszebb táján, a Bükk-hegység északnyugati részén, a „Bükk kapujában” található. Romantikus környezet, jó levegő és csend jellemzi.

Kiváló vadászati lehetőség Vadász vendégeinknek, valamint telhőtlen pihenés és kikapcsolódás családtagjainknak.

Vadászatra jelentkezés:
3643 Dédestapolcsány, Váradó Tanya +36-30-933-2216
www.vadaskert.hu info@vadaskert.hu

...hogy mindent tisztán lásson!

IR 780 WP
vizálló
2,4x nagyítás



IR 760
3,1x nagyítás



látcsövek

Vivitar®

éjjellátók

8x56



9x60



IR 750
fémváz
2x nagyítás

ERVA

Fotó-Optika Canon Fotószaküzlet
1072 Budapest, Klauzál tér 13.
Tel.: (1) 352-8183, (1) 352-8191, (1) 461-0889 • Fax: (1) 461-0890
www.ervafoto.hu • www.vivitar.com